

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 1) 110/2021
2) 111/2021
Dnro ESAVI/15500/2020
ESAVI/15501/2020

28.4.2021

ASIAT

- 1) Kalojen kasvattaminen kiertovesilaitoksessa ja kalankäsittely sekä toiminnan aloittamislupa, Heinola
- 2) Pintaveden ottaminen Jyrängönvirrasta sekä valmistelulupa, Heinola

HAKIJA

HTM Yhtiöt Oy
Tiilitehtaantie 23
12310 RYTTYLÄ

Y-tunnus: 0108824-3

TOIMINTA

- 1) Ympäristönsuojelulain mukainen hakemus koskee kalan kiertovesikasvatustoimintaa ja kalankäsittelyä osoitteessa Tehtaantie 18, Heinola.
- 2) Vesilain mukainen hakemus koskee raikastusveden otto- ja palautusputkien sekä niihin liittyvien rakenteiden sijoittamista vesistöön vesiväylän alueelle ja pintaveden ottamista Jyrängönvirrasta.

ASIAT	1
HAKIJA	1
TOIMINTA.....	1
VIREILLETULOTIEDOT.....	4
Hakemuksen vireilletulo	4
Luvan hakemisen peruste	4
Toimivaltainen lupaviranomainen.....	4
ASIOIDEN KUVAUS	4
Taustatiedot	4
Hakemuksen mukainen toiminta	6
Riskienhallinta ja poikkeukselliset tilanteet.....	13
Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio	13
Tarkkailu	19
Paras käyttökelpoinen tekniikka	20
Hakijan esitykset.....	20
ASIOIDEN KÄSITTELY.....	21
Täydennykset	21
Tiedottaminen	21
Lausunnot.....	21
Vastine- ja täydennyspyyntö	31
Hakemuksen muutos, täydennys ja vastine 2.12.2020.....	31
Tiedoksianto Heinolan kaupungin vesilaitokselle.....	38
Täydennyspyyntö.....	38
Hakemuksen täydennys.....	38
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISUT	39
Ympäristölupa (dnro ESAVI/15500/2020).....	39
Ympäristöluvan lupamääräykset (dnro ESAVI/15500/2020).....	39
Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta.....	45
Vesitalouslupa (dnro ESAVI/15501/2020)	45
Vesitalousluvan lupamääräykset (dnro ESAVI/15501/2020)	45
Vesilain mukainen valmistelulupa (dnro ESAVI/15501/2020).....	47
RATKAISUJEN PERUSTELUT	47
Ympäristöluvan ratkaisun perustelut (dnro ESAVI/15500/2020).....	47
Ympäristölupamääräysten perustelut (dnro ESAVI/15500/2020).....	48
Ympäristöluvan mukaisen toiminnan aloittamislupa perustelut (dnro ESAVI/15500/2020).....	51
Vesitalouslupa ratkaisun perustelut (ESAVI/15501/2020).....	51
Vesitalousasiaan liittyvän valmistelulupa perustelut (ESAVI/15501/2020)	52
VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN.....	52

PÄÄTÖSTEN VOIMASSAOLO	53
Päätösten voimassaolo	53
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen.....	53
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	53
KÄSITTELYMAKSUT	53
Ympäristölupa (dnro ESAVI/15500/2020).....	53
Vesilupa (dnro ESAVI/15501/2020).....	54
TIEDOTTAMINEN.....	55
Päätös	55
Päätöksistä tiedottaminen	55
MUUTOKSENHAKU	55
LIITE	55
ASIAN KÄSITTELIJÄT	55

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa 26.5.2020.

Luvan hakemisen peruste

Kalankasvatus on luvanvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentissa tarkoitetun liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11c) perusteella ja kalankäsittely kohdan 10b2) perusteella.

Pintaveden ottaminen on luvanvaraista vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 2 kohdan perusteella. Vedenottoputken ja palautusputken rakentaminen vaatii lupaa vesilain 3 luvun 2 §:n nojalla.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) siten kuin se on muutettu asetuksella (50/2019) 1 §:n 2 momentin 11 d) kohdan perusteella.

Koska toiminnalla on ympäristönsuojelulain 41 §:n tarkoittama tekninen tai toiminnallinen yhteys kalan käsittelytoiminnan kanssa, toimivaltainen lupaviranomainen on ympäristönsuojelulain 34 §:n 3 momentin perusteella valtion lupaviranomainen.

Etelä-Suomen aluehallintoviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n perusteella.

ASIOIDEN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Kalankasvatuslaitoksen toiminta sijoittuu kiinteistölle 111-7-12-5. Suurin osa laitoksen toiminnoista sijoitetaan olemassa olevaan tehdasrakennukseen, jossa on aikaisemmin toiminut aaltopahvitehdas.

Laitoksessa käytettävä vesi otetaan Jyrängönvirrasta ja palautetaan virtaan vedenottoaikan alapuolelle. Putket ja niiden rantautumiskohdat sijoituvat Heinolan kaupungin omistamalle kiinteistölle Heinolan kaup. lahjoitusmaa 111-401-21-23.

Kaavoitus

Hankealuetta koskee 14.5.2019 lainvoiman saanut Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014. Laitoskiinteistö sijoittuu Teollisuus- ja varastoalueelle (T) ja vedenotto- ja palautusputkien rantautumiskohta taajamatoimintojen alueelle (A).

Hankealueella on voimassa Heinolan strateginen yleiskaava 2035. Laitoskiinteistö sijoittuu teollisuuden ja työpaikkojen alueelle. Vedenotto- ja palautusputkien rantautumispaikka on kaavassa osoitettu virkistysalueeksi (V). Hankealue on strategisessa yleiskaavassa osoitettu myös kehitysalueeksi.

Laitoskiinteistön alueella on voimassa 16.6.1986 hyväksytty ja 22.9.1986 vahvistettu asemakaavan muutos, joka koskee 7 Sahanniemen kaupunginosan kortteleita 12 ja 21 sekä puisto- ja katualueita. Laitosalue on osoitettu Teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT-6).

Vedenotto- ja palautusputkien rantautumispaikassa Kyminpuiston puistoalueella on voimassa 20.1.1948 ja 10.2.1953 vahvistetut asemakaavat. Asemakaavan kaavamääräyksen PL on ajantasakaavan digitoinnin yhteydessä tulkittu osoittavan luonnontilassa säilytettävää puistoaluetta.

Päätökset ja sopimukset

Laitosalueen kiinteistön omistaja Tehomylly Oy on 21.4.2020 antanut suostumuksensa HTM Yhtiöt Oy:lle ympäristöluvan hakemiseen suunnitellun kalan kiertovesikasvatuslaitoksen perustamista ja toimintaa varten.

Heinolan kaupungin rakennuspäällikkö on 12.5.2020 antamallaan päätöksellä (dnro 4918/10.03.01.03/2020) myöntänyt HTM Yhtiöt Oy:lle luvan sijoittaa kalankasvatuslaitoksen prosessiveden otto- ja purkuputket sekä pumppaamon Heinolan kaupungin maa- ja vesialueille hakemuksen kartta-liitteen mukaisesti. Ennen rakennustöiden aloittamista hakija on velvollinen hakemaan muut tarvittavat luvat Heinolan kaupungilta.

Hakija on toimittanut Etelä-Suomen aluehallintovirastoon 6.5.2020 päivätyn luonnoksen hakijan ja Heinolan kaupungin vesilaitoksen välisestä sopimuksesta, joka koskee HTM Yhtiöt Oy:n Heinolan kalankasvatuslaitoksen jätevesien johtamista ja käsittelyä. Sopimusluonnos on hyväksytty Heinolan kaupungin teknisen lautakunnan kokouksessa 12.5.2020 § 49. Sopimuksessa on muun muassa esitetty kalankasvatuslaitokselta lähtevän jäteveden maksimikuormitukset. Vuorokausivirtaaman enimmäisarvoksi on esitetty 300 m³/d.

Ympäristövaikutusten arviointi

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 19.2.2020 antamassaan päätöksessä (HAMELY/1786/2019) todennut, että Heinolan kalan kiertovesikasvatuslaitoshankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten

arviointimenettelyä. Päätöksessä on todettu, että Heinolan kalan kiertovesikasvatustiloshanke muodostuu laajamittaiseksi toiminnaksi, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan YVA-lain liitteessä 1 tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten merkittävyyteen vaikuttavat erityisesti hankkeen pitkä elinkaari, vesistöön kohdistuva kuormitus ja sijoittuminen vesistövaikutusten kannalta herkälle vaikutusalueelle sekä yhteisvaikutukset muiden vesistöä kuormittavien toimijoiden kanssa.

Hanketta on päätöksen jälkeen muutettu niin, että toiminnassa syntyvää jätevettä ei johdeta esikäsittelyn jälkeen vesistöön vaan Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle. Myös laitoksen sijainti on muuttunut. Hankkeen muutosten myötä hakija on katsonut, että ympäristövaikutusten arviointimenettelylle tai sen tarveharkinnalle ei ole YVA-lain mukaisia perusteita. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei siten ole sovellettu hankkeeseen.

Hakemuksen mukainen toiminta

Yleiskuvaus

Ympäristölupaa on haettu ruokakalan kiertovesikasvatukseen. Kalan kiertovesikasvatuksen tuotantoprosessi alkaa mädin haudonnasta ja päättyy kalan teurastukseen ja perkuuseen. Ennen teurastusta kaloja pidetään raikastusaltaissa. Teurastuksen jälkeen kalat perataan, huuhdellaan ja toimitetaan jatkojalostukseen. Kaikki altaat sijaitsevat sisätiloissa. Laitoksessa käytettävä vesi otetaan Jyrängönvirrasta. Kiertovesilaitoksen toiminta ei aiheuta suoraa vesistökuormitusta. Laitoksen prosessivedet johdetaan esikäsittelyn jälkeen Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle. Kalojen raikastuksessa käytetty vesi palautetaan takaisin vesistöön.

Vesitalouslupaa on haettu pintaveden ottamiseen sekä vedenotto- ja palautusputkien sijoittamiselle Jyrängönvirtaan. Vedenottoputki sijaitsee palautusputkeen nähden ylävirtaan.

Tuotanto ja tuotteet

Kiertovesikasvatuksessa kalaa tuotetaan sisätiloissa altaissa. Hakemuksessa esitetty laitoksen tuotantokapasiteetti on 5 000 tonnia kalan lisäkasvua vuodessa. Kiertovesilaitokselle tuodaan kalan mäti, josta haudotaan poikasia hautomossa. Poikasten kuoriuduttua ne siirretään poikasaltaisiin ja edelleen vaiheittain kasvualtaisiin. Sekä poikas- että kasvualtaissa kaloja lajitellaan koon perusteella eri altaisiin. Kun kalat ovat teuraskokoisia, ne siirretään raikastusaltaisiin, missä niitä ei enää ruokita. Kalat ovat raikastusaltaissa noin 1–4 viikkoa ennen teurastusta. Raikastuksen tarkoituksena on makuvirheiden poistaminen.

Teurastuksessa kala tainnutetaan ja verestetään sumutusverestyksellä tai perinteisellä tavalla jääsohjoa hyödyntämällä. Verivedet johdetaan sellaiseen jätevedenpuhdistamolle. Teurastuksen jälkeen kalat perataan,

huuhdellaan ja toimitetaan jatkojalostukseen tai suoraan asiakkaille tukkuun tai vähittäiskauppaan.

Rakenteet ja prosessit

Rakenteet ja rakentaminen

Kiertovesilaitos rakennetaan pääasiassa olemassa oleviin rakennuksiin. Suurin osa tarvittavista rakennustoista tehdään olemassa olevien rakennusten sisällä. Uusina rakenteina olemassa olevien rakennusten ulkopuolelle tullaan rakentamaan vedenotto- ja palautusputket olemassa olevia ka-tualueita pitkin, vedenottoon tarvittava pumppaamo Jyrängönvirran ran-taan, laitoksen vedenkäsittelyjärjestelmä sekä jätevedenpuhdistamo. Hankkeen edellyttämät purkutyöt tapahtuvat pääasiassa olemassa olevien rakennusten sisällä, jossa puretaan turhia putkistoja ja rakenteita.

Vedenotto- ja palautusputket sijoitetaan Jyrängönvirtaan. Vedenottoputken pituus vesialueella on noin 113 m ja palautusputken pituus noin 109 m. Ot-toputken pää sijaitsee noin 10 m:n syvyydessä ja palautusputken pää noin 6–10 m:n syvyydessä. Vesistöön sijoitettavat putket ovat läpimitaltaan enintään 600–800 mm ja valmistettu polyeteenistä (PE) tai muusta soveltu-vasta materiaalista. Vedenotto- ja palautusputket lasketaan uoman poh-jaan ja painotetaan betonipainoilla pysymään paikallaan. Ranta-alueilla, missä veden syvyys on pienempi kuin kaksi metriä keskivedenkorkeudesta mitattuna, putket asennetaan uoman pohjan alapuolelle tehtävään kaivan-toon ja peitetään. Vedenottoputken pään ympärille asennetaan välppälaa-tikko, jonka tarkoitus on estää eläinten pääsy putkeen.

Kaivumassojen määräksi vesialueella arvioidaan noin 300 m³. Kaivumas-sat viedään pois ranta-alueelta ja toimitetaan paikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan kyseistä maa-ainesta.

Kiertovesilaitos

Kiertovesikasvatuksessa prosessivesi kiertää sisäisessä kierrossa, jossa vettä käsitellään selkeytyksellä, biologisella puhdistuksella biofiltterissä, denitrifikaatiolla, UV-käsittelyllä, hapetuksella ja otsonoinnilla ennen pa-lauttamista prosessiin. Vedestä laskeutetaan lietettä, joka kerätään. Liet-teet varastoidaan erillisissä katetuissa altaissa. Sisäisestä kierrosta poistet-tava vesi esikäsitellään laitoksen omassa jätevedenpuhdistamossa ennen johtamista Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle.

Kalankasvatuksessa ja kalojen raikastuksessa käytettävät altaat ovat seu-raavat:

Altaat	Tilavuus (m ³)
Kala-altaat	25 000
Sisäisen vedenkäsittelyn altaat	25 000
Raikastusaltaat	4 000
Varoaltaat	2 500

Kalojen raikastaminen

Geosmiini ja 2-metyyli-isoborneoli ovat kaksi yleisintä ainetta, jotka voivat aiheuttaa veteen epämiellyttävää hajua ja makua. Aineet eivät ole vaarallisia aineita ihmisille. Nämä aineet ovat ongelma myös kiertovesiperiaatteella toimivassa kalankasvatuksessa. Aineiden maku siirtyy altaiden vedestä kaloihin ja niistä saataviin tuotteisiin. Tehokkain tapa poistaa mahdollisia haju- ja makuvirheitä kiertovesilaitoksessa kasvatetuista kaloista, on pitää kaloja ennen teurastusta erillisissä puhtaissa niin sanotuissa raikastusaltaissa ilman ruokintaa.

Ennen raikastusaltaihin siirtoa kalat ovat olleet ruokkimatta, ja raikastusaltaihin siirrettäessä niiden suolisto on jo tyhjentynyt. Raikastusuinnin aikana kala menettää painoaan, lihasmassaa ja rasvapitoisuutta. Painonmenetyksen yhteydessä raikastusveteen voi päätyä pieniä määriä vesiliukoisia aineenvaihduntatuotteita.

Altaiden vettä ei kierrätetä, vaan altaat toimivat läpivirtausmenetelmällä. Raikastusuinnin tehokkuuteen vaikuttavat veden laatu, happipitoisuus ja lämpötila, raikastusaltaiden veden vaihtotiheys, veden virtausnopeus, raikastusuinnin kesto vuorokausina ja kalojen tiheys raikastusaltaissa. Kaloja raikastetaan normaaliolosuhteissa enimmillään kaksi viikkoa. Kalatiheys raikastusaltaissa on 80 kg/m^3 ja altaiden vesi vaihdetaan 6–12 kertaa vuorokaudessa. Kun vesi vaihdetaan 12 kertaa vuorokaudessa, veden tarve on $48\,000 \text{ m}^3/\text{d}$.

Perkaus

Perkuutoiminta keskittyy ainoastaan oman laitoksen kalan perkuuseen. Perkuu käsittää kalan avauksen sekä sisälmysten ja munuaisen poiston. Kalan verestys ja perkaus on kalojen säilyvyyden ja jatkojalostuksen edellytys. Laitokselle on suunniteltu erillinen elintarvikevaatimukset täyttävä tila, joka on kaikilta osin hygieeninen, turvallinen, korkealaatuinen ja helposti puhdistettava.

Kun kalat siirretään raikastusprosessista perkuuseen, kalat tainnutetaan hyvin nopeasti. Tainnutus perustuu eläinsuojeluvaatimuksiin ja helpottaa myös niiden verestystä. Tainnutuksen jälkeen kalat verestetään, jäähdytetään, perataan, huuhdellaan, lajitellaan ja pakataan. Kalat perataan osittain käsin ja osittain koneella. Perkaustavan valintaan vaikuttaa muun muassa kalan koko.

Kalat jäähdytetään heti noston jälkeen. Kylmäketju kestää katkeamattomana asiakkaalle asti. Kalat lajitellaan koon ja laadun mukaan eri asiakkaiden toivomusten ja sopimusten perusteella. Sen jälkeen kalat jäätetään ja pakataan asiakaskohtaisesti laatikoihin.

Vedenotto, raakaveden käsittely ja raakastusveden palauttaminen vesistöön

Laitoksessa käytettävä vesi otetaan pääasiassa Jyrängönvirrasta. Jyrängönvirrasta otettava vesimäärä on enimmillään 50 000 m³ vuorokaudessa eli noin 580 l/s. Otettavan veden määrä on enimmillään noin 0,24 % Jyrängönvirran virtaamasta. Laitoksella raakavesi hiekkasuodatetaan, käsitellään UV:lla ja otsonilla ja johdetaan sen jälkeen kokonaisuudessaan raakastusaltaisiin, joista suurin osa puhtaasta vedestä palautetaan takaisin Jyrängönvirtaan. Loput vedestä johdetaan kasvattamon sisäiseen veden kiertoon. Otettavasta vedestä enimmillään 7 l/s johdetaan tuotantoprosessiin.

Perkuussa käytettävä vesi otetaan kaupungin vesijohtoverkosta. Enimmillään perkuuseen ja jäähileiden valmistukseen käytetään noin 50 m³ vettä vuorokaudessa.

Jätevedenkäsittely

Tuotantomäärällä 5 000 tonnia kalan lisäkasvua vuodessa jätevettä muodostuu noin 600 m³/d, joka koostuu prosessivedestä (noin 500 m³/d), lietteen kuivauksessa syntyvästä vedestä (noin 20 m³/d), kalan perkuussa syntyvästä vedestä (noin 30 m³/d) ja saniteettivesistä.

Prosessivesi ja lietteen kuivatuksessa syntyvä vesi esikäsitellään laitoksella ja johdetaan sen jälkeen Heinolan kaupungin Sahanniemen jätevedenpuhdistamolle. Perkuussa syntyvä vesi ja saniteettivesi johdetaan sellaisenaan kaupungin jätevedenpuhdistamolle. Perkaamon vesienpoistoputkiin asennetaan sihdit, joka estävät sisälmysten joutumisen viemäriverkoon.

Laitoksen prosessiveden esikäsittely koostuu kemiallisesta saostuksesta sekä kiintoaineen- ja fosforinpoistoprosessista. Saostus toteutetaan polymeerin ja saostuskemikaalin (ferrikloridi) avulla. Selkeytetty vesi johdetaan hiekkasuotimelle, josta suodatettu vesi johdetaan välisäiliön kautta kaupungin viemäriin. Veden laatua hiekkasuodattimen jälkeen seurataan pH-, lämpötila- ja kiintoaine- ja fosforimittauksin. Syntynyt selkeytinliete kuivataan mekaanisesti. Nykyisten alustavien laskelmien mukaan jäteveden esikäsittelystä syntyy lietettä noin 1 m³/d 15 % kuiva-aine pitoisuudella.

Heinolan kaupungin Sahanniemen jätevedenpuhdistamo pystyy nykyisillä ominaisuuksillaan ja nykyisellä jätevesikuormituksella käsittelemään 3 000 tonnin kalankasvatuksen tuotannosta syntyvät jätevedet olemassa olevan ympäristöluvan puitteissa. Kiertovesilaitoksen 5 000 tonnin tuotannon jätevesien käsitteleminen ei toistaiseksi ole mahdollista kiertovesilaitokselta lähtevän vuorokausivirtaaman ja kokonaistypen määrän osalta. Luotettava ratkaisu asiaan on Sahanniemen jätevedenpuhdistamon tehostamisinvestointi. Typen osalta riittävällä lisähiilen annostelulla ja aktiivilieteprosessin tehostamisella on mahdollista varmistaa jätevesien tehokas käsittely. Kiintoaineen ja fosforin osalta korkea käsittelytehokkuus ja alhaiset lähtevän veden pitoisuudet vaihtelevissa virtaamatilanteissa varmistetaan

tarvittaessa rakentamalla puhdistamolle jälkikäsittely-yksikkö. Jälkikäsittely tehostaa käsittelyä jonkin verran myös orgaanisen aineen osalta.

Heinolan kaupungin Vesilaitos ja hakija ovat hakemuksen täydennyksen mukaan sopineet, että ennen kuin kalankasvatustuotannon tuotanto nostetaan 3 000 tonninn tuotannosta 5 000 tonninn tuotantoon, vesilaitos toteuttaa Sahanniemen jätevedenpuhdistamolle tarvittavat tehostamisinvestoinnit, jollei koko suunnitellun tuotannon (5 000 t) jätevesien käsittely muutoin ole puhdistamolla mahdollista esimerkiksi puhdistamolle tulevan muun kuorman muuttumisen tai kiertovesilaitoksella tehtävien ratkaisujen myötä.

Ilmaan johdettavien päästöjen puhdistaminen

Kaikki toiminta tapahtuu suljetuissa sisätiloissa. Hajuhaittoja hallitaan ilmanvaihdoilla sekä tarvittaessa ilmansuodattimilla.

Toiminta-ajat

Laitoksen toiminta on ympärivuorokautista, mutta kuljetukset ajoittuvat pääasiassa päiväsaikaan.

Vesirakentamisen kestoksi on arvioitu yksi työviikko.

Raaka-aineet

Kalankasvatukseen tarvittavat pääraaka-aineet ovat mäti, vesi ja kalan kasvatukseen käytettävä rehu. Mäti hankitaan erinä laitokselle ja siirretään välittömästi haudontaan.

Kalankasvatukseen käytettävän rehun fosforipitoisuus on noin 0,8 % ja typpipitoisuus on noin 6,8 %. Arvioitu rehukerroin on 1,1 eli 5 miljoonan kilon lisäkasvuun käytetään noin 5,5 miljoonaa kiloa rehua vuodessa. Rehut toimitetaan laitokselle rehusäkeissä (pääasiassa 500 kg suursäkeissä ja osittain 25 kg säkeissä), jotka varastoidaan asianmukaisessa rehuvarastossa. Säkeistä rehu siirretään siiloihin, joista ne annostellaan kalankasvatustilaisiin. Siilot sijoitetaan katettuun tilaan, suojaan auringolta. Rehu annostellaan altaisiin putkia pitkin.

Kemikaalit ja polttoaineet

Happea käytetään kalojen ja biofiltterin hapen kulutukseen. Kiertovesilaitoksen veden happitaso on ylläpidettävä kaloille sopivalla tasolla kaikissa tilanteissa. Happi tuotetaan happigeneraattorien avulla kiinteistöllä, eikä sitä varastoida. Varahappijärjestelmänä toimii nestemäinen happi (LOX), jota varastoidaan kiinteistöllä 3–4 päivän hapen tarvetta vastaava määrä. Varastointia varten laitosalueelle sijoitetaan yksi enintään 40 m³:n suuruisen nestemäisen hapen säiliö tai kaksi pienempää säiliötä.

Nestemäinen happi on hapettava kaasuna, joka voi aiheuttaa tulipalon vaaran tai edistää tulipaltoa. Hapen varastointimäärä ylittää asetuksen

685/2015 mukaisen rajan kemikaalien laajamittaisesta käsittelystä ja varastoinnista ja näin ollen hapen varastoinnille haetaan laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes). Happisäiliö tullaan vuokraamaan siten, että sen kunnossapidosta ja valvonnasta vastaa kemikaalintoimittaja.

Natriumvetykarbonaattia käytetään prosessiveden sekä jäteveden happamuuden säätämiseen ja se tullaan varastoimaan omassa säiliössään. Natriumvetykarbonaattia ei ole luokiteltu vaaralliseksi kemikaaliksi.

Ferrisulfaattia käytetään jäteveden käsittelyprosessissa kiintoaineen saostukseen. Ferrisulfaatti varastoidaan todennäköisesti kappaletavarana. Kappaletavarana tarkoitetaan tässä yhteydessä 1 000 litran suuruisissa tai sitä pienemmissä pakkauksissa kuljetettavaa ja varastoitavaa ainetta, joka on nestemäistä, pastamaista tai kiinteää. Ferrisulfaatti on syövyttävää ja vaarallista terveydelle, mutta sitä ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi.

Muurahaishappoa käytetään kuolleiden kalojen käsittelyyn. Muurahaishappo voi syövyttää metalleja, on haitallista nieltynä, on voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa ja myrkyllistä hengitettynä. Se on lisäksi hengityselimiä syövyttävää. Kuolleet kalat kerätään ja happo säilötään umpinaiseen varastointisäiliöön, josta ne toimitetaan jätteenkäsittelylaitokselle tai jätteitä hyötykäyttävälle yrityksille esimerkiksi biodieselin valmistukseen.

Formaliinia käytetään tarvittaessa pienten kalanpoikasten loiskylvetyksiin. Formaliini on syövyttävää, välittömästi myrkyllistä ja terveydelle vaarallista, mutta ei ympäristölle vaarallista.

Ammoniumkloridia käytetään biofiltterin vararavinnoksi poikkeustilanteissa tai kun biofiltteri pitää käynnistää uudelleen. Normaalitilanteessa kaloista erittyvä ammoniakki toimii biofiltterin ravinteena. Ammoniumkloridi ei ole ympäristölle vaarallinen kemikaali, mutta aiheuttaa terveysvaaraa (haitallista nieltynä ja ärsyttää voimakkaasti silmiä).

Vähäisempiä määriä tarvittavia kemikaaleja ovat erilaiset pesu- ja desinfiointiaineet. Näitä kemikaaleja varastoidaan todennäköisesti kappaletavarana. Puhdistusaineita käytetään muun muassa lattioiden ja altaiden pintojen pesuun. Puhdistus- ja desinfiointikemikaalivalmisteet valitaan myöhemmin, mutta niiden vaaraominaisuuksia voivat olla esimerkiksi ihoa ärsyttävä, silmiä vaurioittava, myrkyllinen vesieliöille ja metalleja syövyttävä.

Muita tuotannossa käytettäviä aineita ovat merisuola ja polymeeri. Merisuolaa käytetään kalojen siirron tai muun käsittelyn jälkeiseen kylvetykseen. Suola varastoidaan kappaletavarana kuivassa varastotilassa. Polymeeria (kationinen polyakryyliamidi) käytetään lietteen käsittelyyn.

Laitoksella käytettävät ja varastoitavat kemikaalit 5 000 tonnin tuotannolla ovat seuraavat:

Kemikaali	CAS	Käyttö (t/a)	Suurin varastointimäärä (t)
Merisuola (NaCl)	7782-44-7	120	25
Natriumvetykarbonaatti	144-55-8	300	25
Ferrisulfaatti	10028-22-5	120	15
Polymeeri		0,2	1
Nestemäinen happi	7782-44-7	Varalla	45
Muurahaishappo	64-16-6	0,4–0,7	0,1
Ammoniumkloridi	12125-02-9	0–5	0,1
Formaliini	50-00-0	0,03–0,1	0,1
Kevyt polttoöljy	68334-30-5	Varalla	9,9
Pesu- ja desinfointiaineet		2	0.5

Mahdollisesti tarvittavaan jäähdytysjärjestelmään liittyvät kemikaalit eivät ole vielä tiedossa.

Kaikki laitoksella käytettävät kemikaalit tullaan varastoimaan asianmukaisesti allastetussa sisävarastossa tai säiliöissä ulkona. Kaikki kemikaalit tullaan varastoimaan siten, että niistä ei aiheudu päästöä ympäristöön.

Energian kulutus ja käytön tehokkuus

Kiertovesilaitoksessa sähköä kuluu pumppujen käyttöön sekä veden lämmittämiseen, hapetukseen ja käsittelyyn. Lisäksi energiaa kuluu rakennuksen lämmittämiseen, ilmastointiin ja valaistukseen. Kiinteistö on kaukolämmön piirissä. Tavoitteena on, että jatkossa laitoksen lämmityksessä hyödynnetään prosessissa syntyvää hukkalämpöä.

Prosessivesien viilennykseen käytetään tarvittaessa jäähdytysjärjestelmiä. Mahdollinen jäähdytysjärjestelmä ei ole vielä tiedossa. Peratut kalat varastoidaan sitä tarkoitusta varten rakennettavassa kylmiössä. Laitoksella on tarve myös tuottaa jäätä laitoksen käyttöön.

Sähkön kulutus on keskimäärin 3 kWh/lisäkasvukilo. Sähkön kulutus on siten arvioitu olevan 15 000 MWh vuodessa. Rakennuksessa on käytössä riittävä liitäntäteho. Varavoimaa tuotetaan generaattoreilla. Varavoimakapasiteettia tulee olemaan yhtä paljon kuin laitoksen maksimiteho, enimmillään 2 000 kW.

Liikenne

Laitokselle kuljetetaan etupäässä rehuja ja kemikaaleja ja sieltä pois kalaa sekä eri jätelajeita. Raskaan liikenteen käyntejä laitoksella on 20–30 vuorokaudessa ja henkilöautojen käyntejä 25–35 vuorokaudessa. Liikennöinti tapahtuu pääasiassa päiväsaikaan.

Riskienhallinta ja poikkeukselliset tilanteet

Poikkeustilanteet, joista aiheutuu ympäristöön kohdistuvaa riskiä, liittyvät jätevesien käsittelyyn ja johtamiseen sekä kemikaalien varastointiin ja käsittelyyn.

Häiriötilanteita varten laitokselle rakennetaan jäteveden varastosäiliö, jossa on mahdollista varastoida viiden vuorokauden aikana syntyvä esikäsittely jätevesi tilanteessa, jossa puhdistamo ei pysty ottamaan vettä vastaan tai sitä ei sinne pystytä johtamaan esimerkiksi viemärikatkoksen takia.

Kemikaalivuodot estetään noudattamalla tässä hakemuksessa esitettyjä ja ympäristölupapäätöksessä annettavia varastointi- ja käsittelymääräyksiä.

Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio

Lähiympäristö

Laitoskiinteistön etelä- ja länsipuolella on pien- ja kerrostaloasutusta, pohjoispuolella on teollisuutta. Laitoksen itäpuolella Konniveteen kuuluvan Maitiaislahden ja laitosalueen välillä kulkee teollisuusraide. Heinolan ydinkeskustaan on laitosalueelta matkaa noin yksi kilometri. Hakijan tiedon mukaan alle 500 m:n etäisyydellä laitosalueesta ei ole kouluja, päiväkoteja tai muita herkkiä kohteita.

Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Hankkeen vaikutusalueella ei ole Natura-alueita eikä muita suojelualueita. Lähin Natura-alue on Pyssyharjun Natura-alue noin 2,5 km laitoskiinteistöltä länteen. Hankkeella ei siten ole vaikutusta Natura-alueisiin, luonnonsuojelualueisiin eikä arvokkaisiin luontokohteisiin.

Muinaismuistot ja kulttuuriperintö sekä maisema

Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan vedenotto- ja palautusputkien sijoittumiskohta vesialueella kuuluu Jyrängönvirran kulttuurimaisemaan, joka on osa valtakunnallisesti merkittävien kulttuurihistoriallisten ympäristöjen 1993 -luetteloa. Hanke ei aiheuta sellaista lisärakentamistarvetta, jolla olisi vaikutusta rakennettuun ympäristöön.

Pintavedet, vesistön käyttö, päästöt ja vaikutukset

Hydrologia ja pintavesien tila

Laitoskiinteistö sijaitsee Kymijoen vesistöalueeseen kuuluvien Jyrängönvirran ja Konniveden valuma-alueella. Laitoskiinteistön itäpuolella on Maitiaislahti, joka on yhteydessä Jyrängönvirtaan ja Konniveteen. Jyrängönvirran yläpuolinen vesistö on Ruotsalainen. Jyrängönvirtaan on laitosalueelta matkaa noin 900 m.

Jyrängönvirta johtaa Päijänteestä Ruotsalaisen kautta tulevat vedet Konnivedeen, josta vedet virtaavat edelleen Vuolenkosken kautta Kymijokeen. Keskimäärin Päijänteestä virtaa vettä pois 240 m³/s. Jyrängönvirrassa ei ole virtaamamittausta. Konnivedestä lähtevää virtaamaa seurataan Vuolenkosken padolla. Vuolenkosken virtaama-arvot vuosina 1970–2018 ovat olleet seuraavat:

NQ (alivirtaama)	60 m ³ /s
MNQ (keskialivirtaama)	133 m ³ /s
MQ (keskivirtaama)	241 m ³ /s
HQ (ylivirtaama)	568 m ³ /s
MHQ (keskiylivirtaama)	372 m ³ /s

Jyrängönvirran ja Konniveden vedenkorkeuteen vaikuttaa Ruotsalaisen ja Konniveden säännöstely, jota on tehty vuodesta 1959 lähtien Vuolenkosken padon avulla pääosin vesivoimatuotannon takia. Säännöstely on sidoksissa Päijänteen säännöstelyyn. Säännöstelyssä tilanteessa Konniveden vedenkorkeutta pidetään koko avovesikauden ja alkutalven korkeudella NN +77,40 m. Järven pintaa lasketaan lopputalvesta ja nostetaan taas säännösteltyyn korkeuteen kevätvalumien jälkeen. Säännöstely vaikuttaa Konnivesi-Ruotsalaisella kalakantoihin, lintuihin sekä muuhun vesi- ja rantaluontoon.

Konnivesi ja Ruotsalainen ovat karuja ja kirkasvetisiä järviä. Alueen vesiin kohdistuu pääasiassa hajakuormitusta. Konniveden kohdistuu lisäksi Heinolan asutuksen jätevesien ja teollisuuden pistekuormitusta. Konniveden vedenlaatu on kuitenkin parantunut 1980-luvun jälkeen jätevesien käsittelyn kehittyessä. Vedenlaadultaan huonoimmat alueet ovat Heinolan alapuolella Rautsaaren ympärillä ja Maitiaislahdella. Pilaantuneiden sedimenttien lisäksi Konnivettä rasittaa myös aikoinaan puunjalostusteollisuuden prosessijätevesien mukana pohjaan kerääntynyt niin sanottu nollakuitu.

Ruotsalaisen-Konniveden vesistöt kuuluvat Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen ja edustavat pintavesityypiltään suuria vähähumuksisia järviä (SVh). Maitiaislahti ja Jyrängönvirta kuuluvat Konnivesi 2 -vesimuodostumaan, jonka ekologinen tila on tyydyttävä, kemiallinen tila hyvää huonompi ja hydrologis-morfologinen tila huono kolmannen vesienhoitokauden luokittelussa ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan. Vesienhoidon toimenpideohjelmassa (2015) Konnivesi 2 -vesimuodostumalle on ainoaksi vesimuodostumakohtaiseksi toimenpiteeksi esitetty sisäisen kuormituksen vähentämisen suunnittelu ja vanhojen uittorakenteiden poisto Maitiaislahdessa.

Maitiaislahden pohjasedimenteistä on löytynyt haitallisten aineiden koho-neita pitoisuuksia, mutta hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole vaikutusta niihin.

Jyrängönvirran vesi on tarkkailutulosten perusteella kirkasta ja vähäravinteista. Kiintoainepitoisuudet ja sameusarvot hyvin pieniä, kokonaisfosforin

pitoisuudet ($<10 \mu\text{g/l}$) ovat karun veden tasolla ja myös kokonaistypen pitoisuudet ovat maltillisia. Maitiaislahti erottuu rehevyydellään selvästi muusta Konnivedestä. Maitiaislahdella kiintoainepitoisuudet sekä fosfori- ja typpipitoisuudet ovat selvästi Jyrängönvirran pitoisuuksia korkeampia. Kloorofyllipitoisuuksien mukaan Maitiaislahti on rehevä tai erittäin rehevä, kun taas muu alue lievästi rehevä tai karu.

Vesistön käyttö

Jyrängönvirrassa kulkee Väyläviraston sisävesiväylä, jonka ohjeellinen kulkyvyys on 2,4 m. Sekä vedenotto- että palautusputki ulottuvat väyläalueelle.

Suunnitellun vedenottoputken lähietäisyydellä, putken pohjoispuolella, kulkee Heinolan kaupungin paineviemäri. Muita otto- ja palautusputkista alle 300 m:n etäisyydellä sijaitsevia putkia tai kaapeleita ei ole tiedossa.

Tommolan uimaranta sijoittuu karttatarkastelun perusteella laitoksen vedenottoputkesta noin 100 m ja palautusputkesta noin 300 m ylävirtaan.

Jyrängönvirta kuuluu Heinolan kalatalousalueeseen ja Heinolan urheilukalastusalueeseen. Heinolan urheilukalastusalueella harjoitetaan perhokalastusta sekä soutu- ja heittokalastusta. Järvitaimen ja -lohi, kirjolohi, harjus, kuha, siika, hauki sekä ahven kuuluvat alueen kalakantaan. Kalastuskausi on 1.4.–31.8. Heinolan kalastusalueen virtavesille on erikseen laadittu virtavesien käyttö- ja hoitosuunnitelma (2015), jonka mukaan Jyrängönvirta on suosittu urheilukalastuskohde Heinolan keskustan tuntumassa ja sen vedenlaatu on erinomainen. Koski on luokiteltu lohi- ja siikapitoiseksi virtavedeksi. Vuonna 1999 laaditun sähkökoekalastusraportin mukaan Jyrängönvirralla tapahtuu myös vähäisessä määrin taimenen luontaista lisääntymistä. Jyrängönvirtaan taimenella on vapaa mahdollisuus päästä lisääntymään reitin järveltä. Taimenelle soveltuvia lisääntymis- ja pienpoikasalueita on kuitenkin varsin vähän. Lähinnä alueita löytyy pikkukoskesta, joka virtaa Koskensaaren länsipuolella. Jyrängönvirtaan on istutettu taimenia, harjuksia ja kirjolohia.

Päästöt laitokselta pintavesiin ja päästöjen vaikutukset

Laitosalue on hulevesiviemäriöity, ja hulevedet johdetaan öljynerottimen kautta Maitiaislahteen.

Kalojen raikastusvesi palautetaan Jyrängönvirtaan. Jyrängönvirtaan palautettavan raikastusveden määrä on enimmillään noin $49\,500 \text{ m}^3/\text{d}$ eli noin $0,573 \text{ m}^3/\text{s}$. Palautettavan raikastusveden osuus Jyrängönvirran virtaamasta on enimmillään alivirtaamatilanteessa noin prosentin ja keskivirtaamatilanteessa noin 0,24 %.

Hakemuksen lähtökohtana on ollut, että raikastusveden palauttaminen vesistöön ei aiheuta ravinnekuormaa (netto), kun ottaa huomioon raikastusvedeksi johdettavan veden käsittelyn. Ravinteiden määrän muutoksen

vaihteluväli vesistöön palautettavassa vedessä raakaveden verrattuna on typen osalta -3–+25 % ja fosforin osalta -7–+7 %. Raakavesi käsitellään ennen raikastusaltaisiin johtamista ja siksi vesistöön palautettavassa vedessä ravinnemäärä voi olla pienempi kuin raakavedessä. Laskennallisesti raikastusveden aiheuttama pitoisuuslisä Jyrängönvirrassa on suurimmillaan alivirtaamatilanteessa, jolloin se on typen osalta enintään 0,2 % ja fosforin osalta enintään 0,1 %. Hakija on ilmoittanut seuraavansa raakaveden, raikastukseen käytettävän käsitellyn veden, palautettavan veden sekä vesistön veden laatua ja ryhtyvänsä tarvittaessa toimiin kuormituksen estämiseksi niin, että toiminnalla ei ole haitallista vaikutusta vesistöön, vesieliöstöön, vesistön käyttöön eikä vesienhoidon tavoitteiden toteutumiseen missään virtaamatilanteessa.

Teoreettisesti suurin mahdollinen palautettavan raikastusveden laskennallinen lämpökuorma aiheutuu talvikaudella tilanteessa, jossa Jyrängönvirran ja palautettavan raikastusveden lämpötilaero on 14 °C ja vesistön virtaama on alimmillaan 60 m³/s, josta palautettavan veden maksimiosuus on noin 1 %. Tällöinkin palautettavan veden laskennallinen vaikutus Jyrängönvirrassa virtaavan veden lämpötilaan on purkupaikassa enimmillään 0,1 °C. Kesällä palautettavan veden ja Jyrängönvirran veden lämpötilan ero on enintään 7 °C. Viileän raikastusveden palauttamisella ei ole lämmitysvaikutusta Jyrängönvirrassa virtaavan veden lämpötilaan.

Lämmitetyn tai viilennetyn raikastusveden palauttamisella Jyrängönvirtaan ei ole mitattavissa olevaa vaikutusta Jyrängönvirrassa virtaavan veden lämpötilaan eikä haitallista vaikutusta vesistöön, vesieliöstöön, vesistön käyttöön, jääloihin eikä vesienhoidon tavoitteiden toteutumiseen missään virtaamatilanteessa tai vuodenaikana.

Vesirakentamisen ja vedenottamisen vaikutukset

Vedenotto- ja palautusputken asentamista edeltävistä kaivutöistä ranta-alueella ja rantautumispaikalla aiheutuu veden hetkellistä samentumista. Vedenotto- ja purkuputken sijoittaminen vesistöön ja sitä edeltävät valmistelevat työt saattavat aiheuttaa lyhytaikaisia haittoja vesiliikenteelle ja virkistyskäytölle. Vesistöön sijoitettavat vedenotto- ja purkuputket sekä veden ottaminen eivät aiheuta haittaa veden laadulle, määrälle, vesiluonnolle eikä vesistön käytölle. ”

Muualle käsittelyyn johdettavat jätevedet

Laitokselta Heinolan kaupungin Sahanniemen jätevedenpuhdistamolle johdettavan jäteveden kuormitukset ja pitoisuudet 5 000 tonnin vuosituotannolla ovat seuraavat:

	Kuormitus max.	Pitoisuus/arvo
Vuorokausivirtaama, $Q_{\max}$	600 m ³ /s	
Biologinen hapenkulutus, BOD _{7, atu}	25 kg/d	
Kokonaistyyppi, Kok.N	35 kg/d	58 mg/l
Kokonaisfosfori, Kok.P	1,5 kg/d	2,5 mg/l
Kiintoaine	6,0 kg/d	10 mg/l
pH		6–10
Veden lämpötila		10–18 °C

Toiminnan alkuvaiheessa (1–2 vuotta) kuormitukset ja virtaama ovat edellä esitettyä vähäisempää. Viemäriin johdetaan ainoastaan aineita, joita Johtamis- ja jätevesisopimus mahdollistaa johdettavaksi. Viemäriin ei johdeta Vna:n 1022/2006 liitteen 1 A kohdassa lueteltuja aineita.

Maaperä ja pohjavesi

Geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartan mukaan laitосkiinteistö sijaitsee kartoittamattomalla alueella. Laitосkiinteistön ja teollisuusalueen etelä- ja länsipuolella maaperä on kalliota, moreenia ja hietaa. Maaperän tilan tietojärjestelmässä (MATTI) kiinteistö on luokiteltu toimivaksi kohteeksi.

Kiinteistön maaperän mahdollista pilaantuneisuutta on selvitetty vuosina 2016 ja 2018. Vuonna 2016 tutkittiin tehtaan piha-alueita. Tutkimuksissa ei todettu pilaantuneisuutta. Vuoden 2018 maaperätutkimus keskittyi alueille, joita ei ole tutkittu aiemmin. Maanäytteitä otettiin piha-alueelta ja sisätiloista yhteensä 12 tutkimuspisteestä. Yhdessä tehtaan sisätilojen tutkimuspisteissä todettiin Vna 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvotason ylitys öljyhiilivetyjen, fenantreenin, naftaleenin ja PAH-yhdisteiden summapitoisuuden osalta. Koska haitta-aineita sisältävä maa-alue on rakennuksen betonilattian ja puhtaan maakerroksen alla, eikä alue sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, ihmisten riski altistua maaperässä oleville haitta-aineille on merkityksettömän pieni. Haitta-aineiden sijainti lattian alla, pilaantumisen todennäköinen ikä ja haitta-aineiden ominaisuudet huomioiden myös veden mukana kulkeutumisen riski vesistöön arvioidaan vähäisiksi. Mikäli rakennus puretaan, maaperän kunnostus tulee aiheelliseksi.

Laitосkiinteistö ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä sellaisen läheisyydessä. Lähimmät luokitellut pohjavesialueet Veljeskylä ja Jyränkö sijaitsevat yli kilometrin etäisyydellä laitосalueelta. Laitосalueella ja kyseisillä pohjavesialueilla ei ole hydraulista yhteyttä. Laitосalueesta suurin osa on rakennettua tai päällystettyä, ja näillä alueilla pohjavettä ei muodostu. Laitосalueeseen kuuluvilla viheralueilla mahdollisesti muodostuva pohjavesi kulkeutuu laitосalueen itäpuolella olevaan Maitiaislahteen. Laitосalue ja

sen läheisyydessä olevat alueet kuuluvat vesihuollon vesilaitoksen toiminta-alueeseen eikä alueella hakijan tiedon mukaan ole kiinteistöjä, joiden vedenhankinta olisi oman kaivon varassa.

Kiertovesikasvatuksen toiminnasta ei synny päästöjä maaperään tai pohjaveteen.

Ilmanlaatu, päästöt ja vaikutukset

Alueella ei tehdä jatkuvaa ilmanlaadun mittausta. Heinolan keskustan ilmanlaadun seuranta lopetettiin vuonna 2015. Vuoden 2015 ilmanlaadusta tehdyn raportin mukaan ilmanlaatu oli hyvää 61 %, tyydyttävää 31 % ja välttävää 5 % päivistä ilmanlaatuindeksillä laskettuna. Huonon ilmanlaadun aiheuttajat olivat hengitettävien hiukkasten korkeat pitoisuudet. Heinolassa ilmapäästöjä aiheuttavat muun muassa Stora Enso Oyj:n Heinolan flutingtehdas, Adven Oy (ent. Lahti Energia Oy) ja Elenia Lämpö Oy. Keskusta-alueella autoliikenteen päästöt vaikuttavat eniten typen oksidien ja hiukkasten pitoisuuksiin. Pistelähteiden suurin vaikutus olivat haisevat rikkiyhdisteet. Suurimmat hajuhaitat aiheutti Heinolan flutingtehdas.

Kiertovesilaitoksen toiminta ei aiheuta suoria ilmapäästöjä. Hiekkasuodattuksesta sekä lietteen, kuolleiden kalojen ja perkuujätteen varastoinnista saattaa syntyä hajua. Laitoksen ympäristöön kohdistuvaa hajuhaittaa lievennetään tarvittaessa suodattimilla.

Melu ja värinä

Viimeisin kokonaisvaltainen melutilanteen perusselvitys Heinolan alueella on tehty vuonna 2001. Myöhemmin erillisiä meluselvityksiä on tehty pienemmillä alueilla kaavoituksen yhteydessä tai teollisuuden toimintaan liittyen. Vuonna 2001 tehdyssä selvityksessä merkittävin maantieliikenteen melunaiheuttaja oli valtatie 4 Vierumäeltä Lusiin. Selvityksen mukaan teollisuusmelua aiheuttivat muun muassa Heinolan Sahanniemessä sijaitsevat teollisuuslaitokset Suomen Kuitulevy Oy, Adven Oy:n voimalaitos ja Stora Enso Oyj:n flutingtehdas.

Rakentamisen aikana syntyy jonkin verran liikennettä ja melua lähiympäristöön. Rakennustöiden arvioidaan kestävän ainakin vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista.

Kiertovesilaitoksen toiminnasta aiheutuu alueelle jonkin verran tasaista melua ilmanvaihdosta ja liikenteestä. Toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä kiinteistön aikaisemman toiminnan aiheuttamaa melua eikä asemakaavan laatimisvaiheessa arvioitua melutasoa. Hankkeesta ei aiheudu värinää.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

Merkittävimpiä kiertovesilaitoksen toiminnassa syntyviä jätejakeita ovat kasvatusprosessissa ja prosessiveden käsittelyssä syntyvät lietteet, perkuujäte ja kuolleet kalat sekä pakkausjäte.

Nykyisten alustavien laskelmien mukaan kasvatusprosessissa syntyy lietettä enimmillään 10 m³/d kuiva-ainepitoisuudella 20 % ja jäteveden käsittelyssä enimmillään 1,0 m³/d kuiva-ainepitoisuudella 15 %. Lietteet varastoidaan katetuissa altaissa ja toimitetaan kuivatettuna jätteitä hyödyntäville laitokselle.

Perkuujätettä syntyy noin 400–450 t/a. Perkuujäte käsitellään ja varastoidaan erillisessä tilassa sekä suljetussa järjestelmässä, jossa perkuujäte hapotetaan muurahaishapolla. Perkuujätteet toimitetaan jatkokäyttöön bio-kaasulaitoksille tai muuhun soveltuvaan käyttöön.

Kasvatuksessa olevia kaloja kuolee arviolta 120 t/a. Kuolleet kalat kerätään ja säilötään muurahaishapon kanssa umpinaisessa varastosäiliössä, josta ne toimitetaan jätteitä hyödyntäviin laitoksiin.

Sekajätettä syntyy noin 10 t/a. Jäte toimitetaan laitokselle, jolla on lupa ottaa vastaan kyseistä jätettä.

Energiajätettä syntyy noin 25 t/a, ja se koostuu muun muassa polttokelpoisesta muovista, puusta sekä pahvista ja paperista. Jäte toimitetaan laitokselle, jolla on lupa ottaa vastaan kyseisenlaista jätettä.

Laitoksella syntyvien jätteiden määrästä, laadusta, alkuperästä sekä siirroista pidetään kirjaa. Syntyvän jätteen määrää pyritään vähentämään tai mikäli mahdollista, jäte pyritään käyttämään uudelleen. Jätteen jatkokäsittelyssä pyritään noudattamaan jätelain mukaista etusijajärjestystä.

Tarkkailu

Laitoksen toiminnalle on esitetty seuraava käyttötarkkailu:

- Laitokselle vesistöstä johdettavan, puhdistamolle johdettavan ja palautettavan raikastusveden määrä (jatkuva seuranta)
- Laitokselle vesistöstä johdettavan raakaveden laatu kaksi kertaa vuodessa. Näytteistä analysoidaan lämpötila, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, kiintoaine, COD_{Mn} ja BOD_{7,atu}.
- Vesistöön palautettavan raikastusveden laatu ensimmäisen toimintavuoden aikana kuusi kertaa vuodessa ja seuraavina vuosina kaksi kertaa vuodessa. Näytteet otetaan seitsemän vuorokauden kokoomanäytteinä ja niistä analysoidaan kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, kiintoaine, COD_{Mn} ja BOD_{7,atu}.
- Käytetyn rehun määrä vuodessa ja tuotettua kalamäärää kohden
- Käytettyjen kemikaalien määrä tuote- ja kemikaalikohtaisesti
- Laitokselle tuodun mädin määrä
- Tuotetun kalan määrä
- Jätevedenpuhdistamolle johdettavan veden laatu ja määrä teollisuusjätevesisopimuksen mukaisesti
- Energiankulutus ja energian ominaiskulutus tuotettua kalatonna kohden
- Laitoksella syntyvän jätteen määrä vuodessa jätelajeittain

- Huollot ja toiminnan katkokset
- Häiriötilanteet ja niiden yhteydessä tehdyt toimenpiteet

Laitoksen toiminta ei aiheuta päästöjä ympäristöön, joten päästö- ja vaikutustarkkailua ei ole katsottu tarpeelliseksi.

Hankkeen vaikutusalueen vesistön, vesialueen Ruotsalainen-Konnivesi, vedenlaatua seurataan alueen kuormittajien toimesta yhteistarkkailuna.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Kalankasvatukselle ei ole laadittu BAT-vertailuasiakirjaa.

Suomessa valtioneuvosto on laatinut vuoteen 2022 ulottuvan vesiviljelystrategian (2014). Strategiassa todetaan, että vesiviljelyä pidetään yhtenä kestävimmistä keinoista tuottaa eläinproteiinia erityisesti siitä syystä, että kalat pystyvät hyödyntämään ravinnon maalla kasvatettavia eläimiä tehokkaammin.

Vesienhoidon toisella ja kolmannella kaudella kalankasvatusta koskevana yhtenä vesienhoitotoimenpiteenä on esitetty kalojen kiertovesikasvatusta. Hakemuksen tarkoittama laitos on tämän toimenpiteen mukainen.

Hakijan esitykset

Ympäristönsuojelulain mukainen toiminnan aloittamista koskeva hakemus

Hakija on hakenut ympäristönsuojelulain 199 §:n nojalla lupaa toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittamisluvan myöntämiselle ei hakijan mukaan ole estettä, sillä toiminnan aloittaminen ei aiheuta sellaisia peruuttamattomia ympäristövaikutuksia, jotka tekisivät mahdollisen muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Vesilain mukainen valmistelulupahakemus

Hakija on hakenut vesilain 3 luvun 16 §:n mukaista töiden valmistelupaa, jotta varsinainen putkien asennus olisi mahdollista toteuttaa viipymättä luvan lainvoimaiseksi tulon jälkeen. Valmisteleviin töihin kuuluvat muun muassa putkien sijoituspaikan, kaivettavien osuuksien, rantautumispaikkojen sekä rantautumispaikan ja pumppaamon välisen kaivannon mittaus ja maastoon merkitseminen. Valmistelevat työt ovat hakijan mukaan sellaisia, jotka eivät vaadi ennallistamista ja vakuuden määrittämistä ennallistamista varten.

Esitetyt vakuudet

Hakija on esittänyt ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen ja vesilain 3 luvun 17 §:n mukaisen vakuuden suuruudeksi yhteensä 10 000 euroa.

ASIOIDEN KÄSITTELY

Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 3.8.2020 ja 26.8.2020, täydennykset on huomioitu edellä päätöksen kertoelmaosassa. Hakija on edelleen täydentänyt hakemusta tiedoksiannon jälkeen 2.12.2020 ja 21.1.2021. Tiedoksiannon jälkeen hakijan toimittamat täydennykset ja muutokset on esitetty tässä luvussa myöhemmin.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi) 14.9.–21.10.2020. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Heinolan kaupungin verkkosivuilla. Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Itä-Häme -lehdessä 15.9.2020.

Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Heinolan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom) sekä Väylävirastolta.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on muun muassa todennut seuraavaa:

Heinolan jätevedenpuhdistamo pystyy vastaanottamaan kiertovesilaitokselta jätevettä vain 300 m³/vrk. Tämä jätevesimäärä syntyy hakemuksen mukaan tuotantomäärällä 3 000 tonnia kalan lisäkasvua vuodessa. Hakemuksessa ei esitetä, miten kalankasvatuslaitoksen jätevedet käsitellään, kun tuotanto on yli 3 000 tonnia lisäkasvua vuodessa. Edellä mainitun perusteella ympäristölupa voidaan myöntää vain tuotantomäärälle 3 000 tonnia kalan lisäkasvua vuodessa.

Päästöt viemäriin

Ympäristöluvassa tulee määrätä selkeät ja riittävät määräykset ja sallittavat raja-arvot kalankasvatuslaitokselta jätevesiviemäriin johdettavan veden laadulle ja määrälle. Raja-arvot tulee määrätä ympäristöluvassa ainakin vuorokausivirtaamalle, kokonaistypelle (kg/d), kokonaisfosforille (kg/d), kiintoaineelle (kg/d), rasvalle (kg/d), kloridille (kg/d), biologiselle hapenkulutukselle BOD_{7,atu} (kg/d) ja kemialliselle hapenkulutukselle COD_{Cr} (kg/d).

Ympäristöluvassa tulee asettaa viemäriin johdettavan jäteveden määrälle ja kuormitukselle seuraavat enimmäisarvot: vuorokausivirtaama 300 m³/d, BOD_{7,atu} 25 kg/d, kok.N 25 kg/d, kok.P 1,5 kg/d, kiintoaine 5,0 kg/d, rasva 25 kg/d ja kloridi 25 kg/d. Enimmäisarvo tulee asettaa myös viemäriin johdettavalle COD_{Cr}-kuormitukselle, koska yhdyskuntajätevedenpuhdistamolla voi syntyä ongelmia muun muassa jäteveden selkeytyksessä ja hajotuksessa, jos teollisuusjäteveden COD_{Cr}-arvo poikkeaa merkittävästi asumajätevedestä. Sopiva enimmäisarvo COD_{Cr}:lle on 60 kg/d, joka vastaa paria prosenttia puhdistamon keskimääräisestä tulevasta COD_{Cr}-kuormasta. Jätevedenpuhdistamon toimintakyky vaarantuu, jos kalankasvatuslaitokselta johdetaan viemäriin edellä mainittua suurempi jätevesimäärä ja -kuormitus.

Typen (N) ja orgaanisen aineen (COD ja BOD) suhteen on epävarmaa, pystyykö Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamo käsittelemään viemäriin johdetut esikäsitellyt jätevedet kaikissa tilanteissa häiriöttä. Hakemuksessa ei ole esitetty myöskään, miten selkeytetyn jätevesilietteen kuivauksessa ja toisaalta kasvatusprosessissa syntyvän lietteen kuivauksessa syntyvät rejektivedet käsitellään, ja miten ne vaikuttavat jäteveden käsittelyyn. Lietteen kuivauksen rejektivedet ovat yleensä muuhun jätevesien verrattuna erittäin väkeviä ja vaikeammin käsiteltäviä. Perkaamon jätevesistä tulee lisäksi erottaa rasva ennen jätevesiviemäriin johtamista.

Riskit, kemikaalit ja jätteet

Kalankasvatuslaitoksen toiminnasta voi aiheutua riskejä ympäristölle ja terveydelle muun muassa jätevesien ja lietteen käsittelyn häiriöiden yhteydessä sekä jätteiden ja kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä. Jätevedenkäsittelyn häiriötilanteita varten laitokselle rakennetaan hakemuksen mukaan jäteveden varastosäiliö, johon mahtuu viiden vuorokauden aikana syntyvä jätevesi. Tämä ei ole riittävä toimenpide tilanteessa, jossa jäteveden johtaminen Heinolan jätevedenpuhdistamolle ei ole mahdollista. Laitoksen tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista ennaltavaraautumissuunnitelma, johon sisältyy koko luvanvaraisen toiminnan riskien tunnistaminen. Ennaltavaraautumissuunnitelma tulee toimittaa hyväksyttäväksi aluehallintovirastoon ja tiedoksi Hämeen ELY-keskukseen.

Kemikaalit ja vaarallinen jäte tulee varastoida asianmukaisesti. Kemikaalien purku-, varastointi- ja käsittelypaikkojen vuotojen hallinta sekä samentusjätevesien hallinta tulee järjestää TUKES:n vuonna 2019 julkaiseman oppaan ”Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta” mukaisesti. Hakemuksen mukaan laitosalueelle sijoitetaan muun muassa nestemäisen hapen varastosäiliö (tilavuus noin 40 m³), joten laitos hakee kemikaalien laajamittaisen käsittelyn ja varastoinnin luvan TUKES:lta. Lupalaitoksen ympärille tulee siten myös rakentamistoimia koskeva konsultointivyyöhyke. Hämeen ELY-keskus on esittänyt, että TUKES:lle varataan tilaisuus lausunnon antamiseen myös ympäristölupahakemuksesta.

Kuolleet kalat ja perkuujäte tulee käsitellä jätelain ja sivutuotelainsäädännön mukaisesti. Ensisijaisesti kuolleet kalat ja perkuujäte on toimitettava hyödynnettäväksi raaka-aineena rehuntuotannossa ja toissijaisesti

käsiteltäväksi jätteenä ympäristöluvitettuun biokaasu- tai kompostointilaitokseen tai vastaavaan. Kalankasvatustiloksen ympäristölupapäätöksessä tulee antaa riittävät määräykset kuolleiden kalojen, perkuujätteen sekä muun syntyvän jätteen käsittelystä, varastoinnista sekä toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottopaikkaan.

Tarkkailu

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan ja päästöjen tarkkailusta. Käyttö- ja päästötarkkailuohjelmien sisältö tulee päättää ympäristöluvassa. Ympäristöluvassa määrätyn mukainen päivitetty käyttö- ja päästötarkkailuohjelma tulee velvoittaa toimittamaan Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Hakemuksessa esitetty käyttötarkkailu vaikuttaa pääosin riittävältä. Viemäriin johdettavan jäteveden tarkkailuohjelmaan on sisällytettävä ainakin virtaama, pH, lämpötila, BOD_{7,atu}, COD_{Cr}, kok.N, kok.P, kiintoaine, rasva ja kloridi edustavalla näytteenotolla. Palautettavan raikastusveden laatua on tarpeen tarkkailla tehostetusti kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana, seuraavina vuosina harvemmin.

Hakemuksessa on todettu, ettei hajuhaittoja synny. Tämän varmistamiseksi laitoksen poistoilman hajupitoisuudet on syytä mitata esimerkiksi kahden vuoden ajan puolen vuoden välein laitoksen toiminnan käynnistyttyä. Mikä hajupitoisuudet ylittävät 1 000 ouE/Nm³ tai hajuista todetaan olevan haittaa lähimmillä asuin- tai virkistysalueilla, tulee poistoilmasta analysoida hajua aiheuttavat yhdisteet ja esittää lupaviranomaiselle ympäristönsuojelulain 54 §:n mukainen erityinen suunnitelma hajupäästöjen vähentämiseksi.

Laitoksen tulisi liittyä Ruotsalaisen-Konniveden vesistön yhteistarkkailuun kuormitusosuuttaan vastaavalla osuudella. Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kaatopaikan vesillä on yhteistarkkailussa kaksi omaa tarkkailupistettä, toinen Heinolan jätevedenpuhdistamon purkupuutken yläpuolella, toinen alapuolella. Tulokset kuormituksesta ja näiden pisteiden tarkkailusta raportoidaan yhteistarkkailuraportissa. Kalankasvatuksen jätevesipäästöt ovat osin erilaiset kuin Rajavuoren kaatopaikan. Typpi- ja kloridipäästöt ovat yhteisiä ominaisuuksia. Näiden pisteiden tarkkailutulosten muutoksista myös kalankasvatuksen vaikutukset saattaisivat näkyä.

Häiriö- ja poikkeustilanteissa tarkkailua tulee tehostaa tilanteen edellyttämällä ja Hämeen ELY-keskuksen sekä Heinolan kaupungin vesilaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi toiminnanharjoittaja tulee velvoittaa tekemään vuoden kuluessa kiertovesilaitoksen käyttöönotosta selvitys jätevesiviemäriin johdettavan veden sekä vesistöön palautettavan raikastusveden sisältämistä vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun asetuksen (1022/2006) mukaisista aineista soveltuvin osin.

Vesistövaikutukset

Jyrängönvirta on osa Konnivesi2-vesimuodostumaa, joka kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen ja on luokiteltu tyydyttävään ekologiseen tilaan. Biologisten muuttujien perusteella tila on tyydyttävä, fysikaalis-kemiallisten tekijöiden perusteella hyvä ja hydro-morfologisten muuttujien perusteella huono. Luokittelun kannalta Konnivesi2 on haastava keskenään erilaisten osiensa vuoksi. Maitiaislahti osaltaan vaikuttaa tilaluokitukseen, mutta tilaa heikentäviä tekijöitä on myös Kymenvirrassa, ja jätevesikuormituksen vaikutukset näkyvät alavirrassa kauempana purkupisteistä. Virtaus Jyrängönvirrassa on suurta ja Ruotsalaisesta tulevan hyvälaatuisen veden luomat laimenemisotot huomioon ottaen on oletettavaa, että kuormitusvaikutus näkyy voimakkaimmin kauempana jätevesien purkukohdan alapuolella. Konnivesi2-vesimuodostumassa on ollut selvästi havaittavissa pitkän aikavälin hidas tilan paranemiskehitys, joka on tulosta nykyiseen ulkoiseen kuormitukseen puuttumisesta.

Jätevesikuormituksen vaikutukset näkyvät Kymenvirran alaosan pohja-eläimistössä ja pohjat ovat reheviä. Heinolan alueen jätevesien mukana Jyrängönvirtaan päätyy happea kuluttavaa ainesta, ja ajoittain havaitaan happiolosuhteiden heikentymistä päästölähteiden alapuolella. Viimeisen vajaan 10 vuoden aikana pohjien tila on kohentunut osassa syvänteistä.

Jätevedenpuhdistamon kautta syntyvien epäsuorien päästöjen suuruutta ei hakemuksessa ole arvioitu. Hämeen ELY-keskus on arvioinut, että Heinolan jätevedenpuhdistamon puhdistustehovaatimukset huomioon ottaen kalankasvatuslaitoksesta aiheutuvat epäsuorat päästöt vesistöön jäävät ennalta arvioituna pieniksi, kun jätevedenpuhdistamolle johdettavat vedet eivät ylitä jätevedenpuhdistamon vastaanottokapasiteettia. Kalankasvatuslaitoksen kuormitusosuudet kaikesta Heinolan alueen jätevesikuormituksesta jäävät alhaisiksi (noin 0,2–3,5 % kokonaisjätevesikuormituksesta).

Konnivesi2 -muodostuman hyvää ekologista tilaa ei ole saavutettu nykyiseen ulkoiseen kuormitukseen puuttumalla, ja ympäristötavoitteet ovat toteutumatta. Kaikki vesimuodostumaan kohdistuva lisäkuormitus lisää riskiä, että hyvää tilaa ei saavuteta määräaikaan mennessä. Jätevesipäästöjen lisäyksellä ei todennäköisesti ole havaittavaa vaikutusta alapuolisten vesistöjen tilassa, kun päästöt rajataan tässä lausunnossa esitetyllä tavalla.

Hakemuksessa esitetty arvio raikastusveden palauttamisen vaikutuksista vaikuttaa oikealta. Raikastusvesien palauttamisella Jyrängönvirtaan ei todennäköisesti ole vaikutusta alapuolisten vesimuodostumien tilaan.

Laitoksen toiminnasta aiheutuvan kloridikuormituksen suuruutta ei ole hakemuksessa arvioitu. Hakijan tulee täydentää hakemusta siten, että siitä käy ilmi toiminnasta aiheutuva kloridikuormitus, sen käsittely esikäsittelylaitoksella tai jätevedenpuhdistamolla sekä kloridikuormituksen vaikutukset vesistössä ja jätevedenpuhdistamolla.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmaluonnoksessa vuosille 2022–2027 Suur-Päijänteen alueelle on esitetty asetettavan kalankasvatuksen toimenpiteiksi kiertovesilaitoksen rakentaminen sekä vesiviljelyn koulutus ja neuvonta. Lisäksi esitetään Konnivesi2 -muodostuman alueella teollisuuden häiriöpäästöjen vähentämistä, parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista sekä vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden tunnistamista ja vähentämistä lupamenettelyissä. Hakemus ei ole ristiriidassa toimenpideohjelmaluonnoksen kanssa, mutta esitetyt toimenpiteet tulee ottaa huomioon lupakäsittelyssä.

Maitiaislahden vastarannalla, laitosaluetta vastapäätä, on Heinolan kansallisen kaupunkipuiston alue, jota kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa luonnehditaan erämaaluonnon, virkistysmetsän ja pienten kalajärvien muodostamaksi salomaaksi. Laitosaluetta vastapäätä oleva metsäinen alue on merkitty suunnitelmassa ulkoilu- ja virkistysmetsäksi. Laitoksen vesistökuormituksen rajoittamisessa tulee kiinnittää huomiota paitsi teknisiin ratkaisuihin, myös laitoksen ja kalojen hyvään hoitoon.

Hakemuksessa esitetty arvio vedenoton ja putkien sijoittamisen vaikutuksista vaikuttaa oikealta. Pohjaeläimistölle aiheutuu paikallista haittaa lisäksi kaivutöistä ja putken sijoittamisesta. Estettä vesilain mukaisen luvan myöntämiselle hakemuksen mukaiseen pintaveden ottamiseen Jyrängönvirrasta ja sitä varten tarvittavien putkien ja muiden rakenteiden sijoittamiseen vesistöön ei ole. Myös toiminnan valmistelulupa voidaan myöntää.

YVA-menettelyn tarve

Hämeen ELY-keskus on tehnyt 19.2.2020 päätöksen (HA-MELY/1786/2019) ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa Heinolan kalan kiertovesikasvatuslaitoshankkeessa. Päätöksen mukaan hankkeeseen sovelletaan YVA-menettelyä. ELY-keskuksen päätöksen ja todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten muodostumisen perusteluissa painottuivat hankkeen pitkä elinkaari ja laajamittaisuus, vesistöön kohdistuva kuormitus ja sijoittuminen vesistövaikutusten kannalta herkälle vaikutusalueelle, sekä yhteisvaikutukset muiden vesistöä kuormittavien toimijoiden kanssa.

Päätöksen laatimisen jälkeen hanketta on muutettu hakemuksessa esitetysti ja YVA-menettelyn soveltamistarve on tarpeen arvioida uudelleen. Edellä mainituista perusteista muutokset koskevat erityisesti hankkeen vesistöön kohdistuvaa kuormitusta.

Tilanteessa, jossa jätevedet ohjataan Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle ja ne käsitellään puhdistustasovaatimusten mukaisesti, eivätkä ne ylitä jätevedenpuhdistamon vastaanottokapasiteettia, päästöjen lisäys Konniveteen on vähäinen, eikä lisäyksellä silloin todennäköisesti ole merkittäviä vaikutuksia alapuolisten vesistöjen tilaan. Myöskään esitetystä rakastusveden ottamisesta tai palauttamisesta Jyrängönvirtaan ei todennäköisesti muodostu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Tarkasteltava hanke ei edellytä YVA-lain liitteen hankeluettelon perusteella YVA-

menettelyn soveltamista. Hämeen ELY-keskus ei ole nähnyt tarpeelliseksi käynnistää hankkeesta YVA-lain 13 §:n mukaista harkintaa arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Edellä esitetyn arvion mukaan hankkeesta ei aiheudu sen sijainti, ominaisuudet ja vaikutusten luonne huomioon ottaen sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka olisivat rinnastettavissa YVA-lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin.

Vakuus

Toiminnan aloittaminen lupapäätöstä noudattaen muutoksenhausta huolimatta ei aiheuta peruuttamattomia ympäristövaikutuksia. Hakemuksessa esitetty 10 000 euron vakuus on liian pieni ympäristön saattamiseksi ennalleen.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut, että hakemuksen mukaisen kiertovesilaitoksen ja vedenottamisen hyväksymiselle ei ole estettä hakijan esittämien perustelujen mukaisesti. Koska laitoksen jätevedet johdetaan Heinolan jätevedenpuhdistamolle, niiden ympäristövaikutukset tullaan käsittelemään kyseisen jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan mahdollisten muutosten yhteydessä.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)

Liikenne- ja viestintävirastolla (Traficom) ei ole ollut lausuttavaa ympäristönsuojelulain mukaisesta hakemuksesta. Vesilain mukaisesta hakemuksesta Traficom on lausunnossaan todennut seuraavasti.

Suunnitellut putket ulottuvat lupahakemuksen mukaan Väyläviraston ylläpitämälle Kimolan kanava-Heinola väylälle. Suunniteltujen linjausten läheisyyteen ei sijoitu merenkulun kelluvia turvalaitteita. Väylävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeistuksen edellä mainitun väylän huomioimisesta hankkeessa.

Putket on painotettava vesistöalituksen osalta pohjaan siten, että ne pysyvät kaikissa olosuhteissa paikoillaan. Putket on merkittävä maastoon niiden tahattoman vahingoittamisen sekä niistä mahdollisesti muille aiheutuvien vahinkojen välttämiseksi. Putkien asentamisessa ja merkitsemisessä tulee noudattaa ohjetta "Ilmajohtojen sekä kaapeleiden ja putkijohtojen asettaminen vesialueella" (TRAFICOM/201106/03.04.01.01/2020) sekä määräystä "Vesiliikennemerkkit ja valo-opasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen" (TRAFICOM/286085/03.04.01.00/2020). Edellä mainittu ohje ja määräys ovat ladattavissa Traficomin verkkosivuilta (Traficom > Säädökset ja määräykset). Maastomerkintöjen asettamisesta ja ylläpidosta vastaa putkien omistaja.

Putkien asennuksessa on huomioitava hankealueella kulkeva vesiliikenne. Putkien omistaja vastaa tarvittavista vesiliikenteen liikennejärjestelyistä ja työalueen merkitsemisestä sekä työstä tiedottamisesta.

Traficom toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järviolueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa hankkeen valmistumisesta Traficomien verkkosivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylänpito) olevalla valmistumisilmoituslomakkeella. Ilmoitukseen tulee liittää pohjaan asennettujen putkilinjausten toteutuneet koordinaattitiedot ("as laid -koordinaatit" yleisesti käytössä olevassa paikkatietoformaattissa, esimerkiksi shapefile-tiedostona tai vaihtoehtoisesti Excel- tai .csv -tiedostona) sekä maastomerkinnän koordinaattitiedot numeerisessa muodossa. Valmistumisilmoituksen perusteella linjaukset lisätään merikartalle ja maastomerkinnän tiedot tallennetaan tietokantaan. Valmistumisilmoitus on toimitettava Traficomille joko verkkosivujen kautta, sähköpostitse tai postitse. Valmistumisilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomien diaarinumero TRAFICOM/423556/04.04.05.05/2020.

Väyläviraston lausunto

Väylävirasto on antanut lausuntonsa vesilain mukaiseen vedenottoa koskevaan hakemukseen ja todennut seuraavasti. Vedenotto- ja palautusputket sijoittuvat syvänteeseen Jyrängönvirtaan Väyläviraston ylläpitämän Kimmolan kanava-Heinola väylän läheisyyteen. Väylän kulkusyvyys on 2,4 m ja haraussyvyys 3 m mitattuna purjehduskauden alavertailutasosta NW nav +76,80 NN.

Jyrängönvirrassa väyläaluetta ei ole määritetty nykyisten suunnitteluohjeiden mukaisesti vaan ainoastaan vanhan perinteen mukaisesti merkitsemällä väylää lähimpänä olevat matalat viitoilla. Väylävirastolla on suunnitelmassa tehdä väylätutkimuksia Jyrängönvirran siltojen alueella sekä Koskensaaren pohjois-itäpuolella väyläsuunnitelman laatimista ja kulkusyvyysmäärittämistä varten.

Hakemussuunnitelman mukaan vedenottoputki sijoittuu noin 10 metrin syvyyteen ja purkuputki vedenottoputkesta alavirran suuntaan 6–10 metrin syvyyteen. Väyläviraston näkemyksen mukaan putkien rakentaminen suunnitelman mukaisesti ei haittaa vesiliikennettä, kun putket kokonaisuudessaan tarvittavine rakenteineen sijoittuvat vähintään väylän haraustason +73,80 NN alapuolelle.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom antaa ohjeet putkien merkitsemisen töiden valmistumisesta ilmoittamiseen. Traficom vastaa myös rakenteiden merikartoille merkitsemisestä.

Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että kun seuraavat vaatimukset otetaan huomioon ympäristöluvassa, paikalliset ympäristövaikutukset tulevat otetuksi riittävästi huomioon.

Kalan kasvatus ja perkaus muodostavat lupa- ja valvontalautakunnan käsityksen mukaan toimintakokonaisuuden, joka tulee luvittaa ja valvoa yhtenä kokonaisuutena. Myös muutetun suunnitelman mukaan laitoksen jätevedet ovat merkittävin ympäristövaikutus ja -riski. Niitä on selvitetty hakemuksessa hyvin, mutta niistä on syytä antaa luvassa myös määräyksiä. Paikallisesti merkittäviä vaikutuksia voi tulla myös hajuista, ja sijainti Maitiaislahden ranta-alueella aiheuttaa paikallisen riskin.

Päästöraja-arvot ja tarkkailutiheys viemäriin johdettavan veden laadulle tulee asettaa myös ympäristöluvan lupaehdoksi, vaikka ne määritelläänkin myös teollisuusjätevesisopimuksessa. Tämä on tärkeää, jotta jätevesistä aiheutuvia ongelmia voidaan ratkaista valvonnassa hallinnollisilla keinoilla, eikä ainoastaan yksityisoikeudellisesti vesihuoltolaitoksen ja toiminnanharjoittajan välisenä sopimusrikkomuksena.

Lupahakemuksen mukaan Heinolan kaupungin jätevesilaitos pystyy ilman lisäinvestointeja ottamaan vastaan kolmen miljoonan kilon kalankasvatuksesta tulevat jätevedet. Ympäristölupaa ei tule myöntää suoraan täydelle viiden miljoonan kilon tuotannolle ilman suunnitelmaa jätevesien käsittelystä. Lupamääräyksissä tulee vaatia jätevesien käsittelyä koskevan suunnitelman hyväksyttäminen lupa- tai valvontaviranomaisella ennen tuotannon laajentamista kolmesta miljoonasta viiteen miljoonaan kiloon.

Teollisuusalueen hulevedet on viemäröity matalaan Maitiaislahteen, jossa veden vaihtuvuus on pientä. Siksi kemikaalien ja jätteiden huolellinen varastointi ja käsittely, piha-alueiden siisteys ja hulevesiviemäreiden sulkeminen onnettomuustapauksessa on tärkeää. Niistä tulee antaa tarpeelliset määräykset ympäristöluvassa.

Kiinteistöllä on aiemmin toiminut pahvilaatikkotehdas, joka johti jäähdytys- ja hulevesiä Maitiaislahteen. Laatikkotehtaan toiminnanharjoittaja on ympäristöluvan rauettamista koskevassa päätöksessä 23.1.2019 velvoitettu jatkamaan Maitiaislahden vedenlaadun tutkimuksia osana Ruotsalainen-Konnivesi-alueen yhteistarkkailua. Tarve tarkkailun jatkamiselle tarkistetaan kolmen vuoden välein. Tarkkailuvelvoite on perusteltu todetulla jäähdytysvesien ja hulevesien vaikutuksella Maitiaislahden vedenlaatuun.

Kalan kiertovesilaitoksen toiminnanharjoittaja tulee velvoittaa osallistumaan Konniveden-Ruotsalaisen vedenlaadun yhteistarkkailuun vähintään Ruotsalaisen ja Konniveden mutta mieluiten myös Maitiaislahden osalta.

Lupahakemuksen ja sen täydennysten perusteella hajuhaitta kiinteistön ulkopuolelle on epätodennäköinen. Lietteenkäsittelyn prosessia hakemuksessa ei ole kuitenkaan kuvattu tarkasti. Jätevesilietteen käsittelystä kerrotaan, että se kuivataan mekaanisesti ja myös kasvatusaltaista poistettava liete toimitetaan eteenpäin kuivattuna. Mahdollisten hajuhaittojen varalta luvassa tulee määrätä toiminnanharjoittaja tarvittaessa selvittämään hajuhaittojen lähteet ja tekemään hajuntorjuntatoimia.

Melusta hakemuksessa on mainittu, että toiminta ei aiheuta sen suurempaa meluhaittaa lähinaapureille kuin aikaisempikaan toiminta. Pahvilaatikotehdas oli määrätty lupavelvolliseksi kahdella perusteella: lämpölaitoksen koon ja melusta aiheutuvan naapurussuhdehaitan. Laitoksen lupamääräyksissä tulee olla velvoite meluselvityksen tekemiseen, jos haittoja aiheutuu.

Hakemuksessa esitettyihin tarkkailuihin ja kirjanpitoon tulee lisätä suurimpien jätemäärien ilmoittaminen ominaisjättemäärinä suhteessa tuotantoon. Jätelain 118–119 §:n mukaan jätteet, joita syntyy yli 100 tonnia vuodessa, on raportoitava ominaisjättemäärinä. Hakemuksen mukaan lietteiden, perkuujätteiden ja kuolleiden kalojen määrä ylittää tämän rajan.

Luontovaikutuksissa on lueteltu lähimmät Natura-alueet ja luonnonsuojelualueet. Ainoa, johon jätevesipäästöillä voisi olla vaikutusta, on teollisuusalueen alapuolella sijaitseva Kelloniemen Natura-alue, johon kuuluu myös vesialuetta litin kunnan puolella. Vesialue sijaitsee niemen itäpuolella ja vaikutus sen luontoarvoihin on hyvin epätodennäköinen.

Heinolan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Heinolan kaupungin terveydensuojeluviranomainen, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä, on todennut, että toiminta sijoittuu teollisuusalueelle, eikä ympäristöluvan myöntämiselle ole terveydensuojelullista estettä.

Toiminnasta aiheutuvat haitat ympäristöön (esim. melu ja pöly) jopa vähenevät aiempaan toimintaan (aaltopahvitehdas) verrattuna. Toiminnasta saattaa aiheutua hajuhaittaa, jonka esiintymistä tulee tarkkailla ja tarvittaessa lieventää hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Toimijan tulee tunnistaa toimintaan liittyvät merkittävimmät riskit (muun muassa energian saannin häiriöt, veden laatua ylläpitävän tekniikan toimivuus, kalataudit, jäteveden puhdistusjärjestelmän toimivuus) ja laatia niiden perusteella varautumissuunnitelma. Ympäristöhaittojen torjumisen lisäksi häiriötilanteissa tulee aina myös turvata kalojen hyvinvointi. Toimijalla tulee olla käytössään varavoimalähde mahdollisten pitkittyneiden sähkökatkojen varalle. Häiriötilanteiden ehkäisemiseksi käytössä olevien laitteistojen toimintaa tulee tarkkailla ja huoltaa säännöllisesti. Kaikista häiriötilanteista, joihin voi liittyä riski kalojen hyvinvoinnin tai terveydentilan heikkene miselle, tulee ilmoittaa laitosta valvovalle kunnaneläinlääkärille tai valvonta-eläinlääkärille.

Mahdollisissa häiriötilanteissa, joissa esiintyy merkittävästi kalakuolemia, syntyy myös merkittävästi eläinperäistä jätettä. Kuolleet kalat ja perkuujäte ovat luokan III eläinperäistä sivutuotejätettä, joka tulee käsitellä noudattaen sivutuotelainsäädäntöä. Toimijalla tulee olla etukäteen mietittynä suunnitelma eläinperäisen jätteen asianmukaisesta käsittelystä sekä toiminnassa normaalisti syntyvän jätteen osalta että mahdollisissa häiriötilanteissa syntyvien suurten jätemäärien osalta. Sivutuotteiden käsittelyn ja varastoinnin rekisteröintiä tai hyväksyntää tulee hakea kunnaneläinlääkäriltä.

Myös kalatautien esiintyminen laitoksessa on riski, koska niiden hallinta kiertovesijärjestelmässä saattaa olla hankalaa. Lisäksi kalojen lääkinnässä käytettävillä kemikaaleilla voi olla haitallinen vaikutus veden puhdistusprosessin toimivuuteen. Kalatautien esiintymistä tulee pyrkiä ennaltaehkäisemään. Toimijalla tulee olla suunnitelma varautumisesta eläintautien torjuntaan sekä tautien esiintymisen varalta tehtävästä tarkkailusta.

Vedenottoaikan yläpuolella sijaitsee Hiidenhaudan jätevesipumppaamo, johon kootaan kaupungin keskustan alueen jätevedet. Sen ylivuoto johdetaan Jyrängönvirtaan. Jyrängönvirtaan johdetaan ilmeisesti myös muiden pumppaamojen ylivuotoja, mutta niiden sijainnista terveydensuojeluviranomaisella ei ole tietoa. Runkoviemäri (paineviemäri) kulkee Koskisaaresta Tammolaan juuri vedenottoaikan yläpuolella. Jäteveden sisältämien haitallisten aineiden, esimerkiksi lääkeaineiden ja muiden kemikaalien, pitoisuutta Jyrängönvirrassa ei tiedetä eikä toimijan vedenkäsittelyn tehokkuudesta näiden aineiden suhteen ole myöskään tietoa. Jätevesihuoltoon liittyvissä häiriötilanteissa on todennäköistä, että laitoksen ottaman veden laatu heikkenee oleellisesti kasvatuslaitoksen omasta vedenkäsittelystä huolimatta. Käytetyn veden laatu vaikuttaa tuotetun kalan hygieniaan ja kyseessä on riski toiminnalle.

Jyrängönvirtaan, vedenottoaikan yläpuolelle johdetaan todennäköisesti myös Heinolan keskustan alueen hulevesiä, joiden haitta-ainepitoisuuksista ja vaikutuksista käytettävän veden laatuun ei ole esitetty tietoa. Vaikka hulevesien haitta-ainepitoisuuksille ei ole määritetty raja-arvoja, hulevesissä esiintyy usein erilaisia metalleja, öljyhiilivetyjä ja PAH yhdisteitä, jotka voivat vaarantaa tuotetun elintarvikkeen laadun. Vedenottoaika tulisi ensisijaisesti sijoittaa jätevesien ylivuotopaikkojen, hulevesiviemäreiden purkupaikkojen ja siirtoviemärin yläpuolelle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulisi hakemukseen liittää riittävä selvitys jäte- ja hulevesien aiheuttamasta riskistä tuotannolle sekä normaalitilanteessa että häiriötilanteissa. Toimijalla tulee olla tieto käyttämänsä veden laatupoikkeamista ja hänellä tulee olla tilanteiden varalle etukäteen laadittu toimintasuunnitelma, jonka avulla turvataan tuotetun elintarvikkeen laatu.

Toiminnassa syntyvä esikäsitelty jätevesi toimitetaan kaupungin jätevedenpuhdistamolle. Jätevesien johtaminen ei saa ylittää Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamon käsittelykapasiteettia eikä puhdistusprosessin tehokkuus saa heikentyä. Erikseen tulee sopia lääkeaineita sisältävän jäteveden käsittelystä.

Toiminta tulee järjestää siten, että ympäristön roskaantumiselta vältetään. Jätteen käsittelystä tulee antaa riittävät lupamääräykset. Tarvittaessa tulee toteuttaa jyräsiöiden ja muiden haittaeläinten torjuntatoimenpiteitä, jotta hallitsemattomien eläinpopulaatioiden syntymiseltä vältetään. Toiminnassa käytettävät kemikaalit tulee varastoida asianmukaisesti siten, ettei synny päästöjä ympäristöön.

Toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailuvelvoitteet tulee määritellä ympäristöluvassa. Raikastusveden purkupuutki sijaitsee karkean arvion mukaan

noin 200 m:n päässä Tommolän uimarannasta alavirtaan. Purkuputki tulee asentaa siten, ettei raikastusvesien johtaminen heikennä uimaveden laatua. Uimarannan uimaveden mikrobiologista laatua seurataan uimakaudella säännöllisellä näytteenotolla. Mikäli näytetulosten perusteella syntyy aihetta epäillä raikastusveden johtamisesta aiheutuvaa haittaa, tulee asia selvittää toiminnanharjoittajan kustannuksella. Ranta-alueelle ja vesistöön sijoittuvat putkiston rakennustyöt ovat suositeltavaa ajoittaa uimakauden ulkopuolelle.

Koska laitoksessa kasvatetaan kaloja elintarviketuotantoon, kunnan elintarvikevalvontaviranomainen valvoo laitoksessa tapahtuvaa eläinperäistä alkutuotantoa. Lisäksi perkaustoiminta vaatii kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen hyväksymisen. Toimijan tulee tehdä kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle kalankasvatuksen osalta ilmoitus alkutuotannon toiminnasta sekä perkauksen osalta hakemus kala-alan laitoksen hyväksymiseksi. Hyväksymishakemus tulee toimittaa 60 vuorokautta ennen toiminnan suunniteltua aloittamista. Perkausta ei saa aloittaa ennen kuin elintarvikevalvontaviranomainen on hyväksynyt hakemuksen.

Perkaustoimintaan käytettävät tilat, jotka ovat kala-alan laitosta, tulee toiminnallisesti ja rakenteellisesti erottaa kasvatuslaitoksen muista toiminnoista siten, että lainsäädännön mukaiset hygieniavaatimukset muun muassa materiaaalivirtojen osalta täyttyvät. Elintarvikelain soveltamisesta ja valvonnasta lisätietoja antaa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskus.

Heinolan kaupungin lausunto

Heinolan kaupunki on antanut samansisältöisen lausunnon kuin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja todennut seuraavasti. Kun lausunnossa esitetyt vaatimukset otetaan huomioon ympäristöluvassa, paikalliset ympäristövaikutukset tulevat otetuksi riittävästi huomioon.

Vastine- ja täydennyspyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 11.11.2020 pyytänyt hakijaa täydentämään hakemusta sekä varannut mahdollisuuden antaa vastineensa hakemuksesta annettuihin lausuntoihin. Hakemusta on pyydetty täydentämään riskinarvioinnin, Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavan jäteveden ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) toimitettavien hakemusten ja asiakirjojen osalta.

Hakemuksen muutos, täydennys ja vastine 2.12.2020

Hakemuksen muutos

Ympäristö- ja vesitalouslupahakemusselostuksen (26.5.2020) kappaleessa 6.4 on todettu: *”Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolla on tällä hetkellä mahdollisuus vastaanottaa ympäristölupansa puitteissa hakemuksen mukaisessa kiertovesilaitoksessa syntyvää jätevettä 300 m³/d eli määrä,*

joka syntyy tuotantomäärällä noin 3 000 t kalan lisäkasvua vuodessa. Kiertovesilaitoksen tuotantomäärä nostetaan tasolle 3 000–5 000 t kalan lisäkasvua vuodessa vain siinä tapauksessa, että Heinolan kaupungilla on puhdistamon laajennuksen tai muun ratkaisun turvin mahdollisuus ottaa jätevesi vastaan ympäristölupansa puitteissa.”

Hakija on muuttanut edellä olevan kappaleen kuulumaan seuraavasti:

Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolla on tällä hetkellä mahdollisuus vastaanottaa ympäristölupansa puitteissa hakemuksen mukaisessa kierto-vesilaitoksessa syntyvää jätevettä 300 m³/d. Koska jätevedenpuhdistamon nykyinen kapasiteetti rajoittaa tuotantomäärää, laitos toteutetaan vaiheittain. Ensimmäisen vaiheen tuotantomäärä rajoitetaan tasolle, jossa muodostuvat jätevedet Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamo pystyy ottamaan vastaan solmitun jätevesien johtamis- ja käsittelysopimuksen (teollisuusjätevesisopimus) puitteissa. Laitoksen tuotantokapasiteettia kasvataan ensimmäisestä vaiheesta vain siinä tapauksessa, että Heinolan kaupungilla on puhdistamon laajennuksen tai muun ratkaisun turvin mahdollisuus ottaa jätevesi vastaan ympäristölupansa ja kulloinkin voimassa olevan teollisuusjätevesisopimuksen puitteissa. Mikäli tuotannon kasvattaminen ensimmäisen vaiheen jälkeen edellyttää muutoksia laitoksen omassa jäteveden esikäsittelyssä, HTM Yhtiöt Oy esittää sitä koskevan suunnitelman hyväksyttäväksi lupa- tai valvontaviranomaisella ennen tuotannon kasvattamista.

Hakija on hakemuksessaan ilmoittanut, että merisuolan (NaCl) vuotuinen käyttömäärä on enintään 120 t/a. On kuitenkin käynyt ilmi, että hakemuksessa ilmoitettu merisuolan käyttömäärä ylittää puhdistamon kyvyn vastaanottaa kloridia. Jäteveden johtamis- ja käsittelysopimuksen päivittämistä koskevassa neuvottelussa (muistio toimitettu liitteenä) 26.11.2020 osapuolet ovat sopineet, että jätevesien johtamis- ja käsittelysopimusta muutetaan niin, että kuukausittainen kloridipitoisuuden keskiarvo ei ylitä 150 mg/l, mikä vastaa laitoksen nykyistä kloridin keskiarvopitoisuutta sisään tulevassa jätevedessä.

Hakija on muuttanut hakemustaan siten, että merisuolaa käytetään korkeintaan se määrä, jonka jätevesilaitos pystyy teollisuusjätevesisopimuksen ehdoilla vastaanottamaan. Lisäksi hakija selvittää vaihtoehtoisia menetelmiä kalojen kylvetykseen ja joko vielä täydentää hakemustaan siltä osin tai esittää muutetun suunnitelman lupa- ja valvontaviranomaiselle luvan myöntämisen jälkeen.

Terveys- ja eläinlääkintäviranomainen on hakemuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, että kuolleet kalat ja perkuujäte ovat luokan III eläinperäisiä sivutuotejätettä, jotka tulee käsitellä noudattaen sivutuotelainsäädäntöä. Jätelain (646/2011) 3 §:n mukaan lakia ei sovelleta eläimistä saataviin sivutuotteisiin siltä osin kuin niistä on säädetty laissa eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015). Sivutuotelain mukaan ainoastaan jätteenpolttolaitoksissa hävitettävien ja kaatopaikalle sijoitettavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden kuljetuksessa ja hävittämisessä noudatetaan,

mitä jätelaissa (646/2011) ja ympäristönsuojelulaissa (527/2014) säädetään. Hakija pitää terveysviranomaisen kantaa oikeana ja muuttaa hakemustaan tältä osin. Hakija pyytää, että hakemusselostuksen kappaleessa 6.5 esitetyjä materiaaleja kuolleet kalat ja perkeet kohdellaan hakemuksen käsittelyssä jätteiden sijaan sivutuotteina.

Hakemuksen täydennys

Riskinarviointi

Hakija on esittänyt, että se Hämeen ELY-keskuksen lausunnossa esitetyn mukaisesti esittää tarkennetun riskinarvion ja ennaltavaraautumissuunnitelman hyväksyttäväksi aluehallintovirastolle ennen toiminnan aloittamista. Suunnitelman laadinnassa huomioidaan myös terveydensuojeluviranomaisen lausunnossaan esittämät riskit ja niihin varautuminen (muun muassa energian saannin häiriytyminen, veden laatua ylläpitävän tekniikan toimivuus, kalataudit, jätevedenpuhdistusjärjestelmän toimivuus).

Jätevesikuormitus kaupungin puhdistamolle

Jätevesien johtamis- ja käsittelysopimuksen päivittämistä koskevassa neuvottelussa 26.11.2020 hakija ja Heinolan kaupungin vesilaitos sopivat, että sopimukseen lisätään kuormitusarvo myös kemialliselle hapenkulutukselle. Heinolan kaupungin vesilaitos esitti arvion, että kemiallisen hapenkulutuksen maksimi kuormitusarvo tulee olemaan korkeimmillaan 60 kg/d. Neuvottelussa sovittiin, että Heinolan kaupungin vesilaitos tarkistaa kuormitusarvon ja asiaan palataan myöhemmin.

Lietteen kuivatuksessa syntyvät rejektivedet johdetaan jäteveden esikäsittelyn kautta jätevedenpuhdistamolle. Rejektivedellä ei ole muun jäteveden joukossa vaikutusta jäteveden käsiteltävyyteen puhdistamolla, kun jäteveden esikäsittelyn avulla huolehditaan siitä, että teollisuusjätevesisopimuksen ehdot täyttyvät jäteveden virtaaman ja laadun osalta.

Merisuolaa käytetään kalojen siirron tai muun käsittelyn jälkeiseen kylvykseen. Kloridin käyttö ei ole jatkuva. Kloridia ei lisätä raikastusveteen eikä sitä johdeta raikastusvesien mukana vesistöön. Kloridipitoinen vesi johdetaan esikäsittelyn jälkeen jätevedenpuhdistamolle.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) toimitettavat asiakirjat

Hakija tulee hakemaan kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskevan luvan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes). Asetuksen mukaan lupaa on haettava ennen yksityiskohtaisten toteutusratkaisujen tekemistä hyvissä ajoin ennen tuotantolaitoksen rakennustöiden aloittamista. Hakija tulee jättämään hakemuksen asetuksen edellyttämässä aikataulussa. Hakemuksen jättäminen ajoittuu hankevaiheeseen, jolloin laitoksen perussuunnittelu on käynnissä ja tiedot laitteiden, prosessien ja kemikaalien osalta ovat tarkentuneet.

Kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varastointia harjoittavan laitoksen on myös vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 28 §:n nojalla laadittava tuotantolaitosta koskeva sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisessä pelastussuunnitelmassa määritellään toimenpiteet, joilla torjutaan ennalta mahdollisiksi arvioitavissa onnettomuustapauksissa onnettomuuden vaikutuksia, rajoitetaan seuraukset mahdollisimman vähäisiksi sekä varaudutaan onnettomuuden jälkien korjaamiseen ja ympäristön puhdistamiseen. Asetuksen mukaan sisäinen pelastussuunnitelma tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon riittävän ajoissa ennen toiminnan aloittamista. Hakija tulee jättämään suunnitelman asetuksen edellyttämässä aikataulussa.

Vastine

Heinolan kaupungin ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon johdosta hakija on todennut muun muassa seuraavaa.

Ympäristölupa käsittää sekä hakemuksen että lupapäätöksen. Hakija on lupahakemuksessaan ilmoittanut noudattavansa puhdistamolle johdettavan veden laadun ja määrän sekä niiden tarkkailun suhteen laitoksen ja puhdistamon välillä solmittavaa teollisuusjätevesisopimusta. Hakemuksessa ilmoitettu sitoo toiminnanharjoittajaa paitsi jätevedenpuhdistamon myös ympäristöluvan valvojan suuntaan ilman, että asiasta erikseen annetaan ympäristöluvassa lupamääräystä. Päällekkäisiä numeerisia päästö- raja-arvoja eikä tarkkailua koskevia ehtoja ole tarkoituksenmukaista antaa ympäristöluvassa. Mikäli teollisuusjätevesisopimusta niiden osalta muutettaisiin, saattaisi sopimuksen ja ympäristölupaan kirjatut ehdot poiketa toisistaan. Teollisuusjätevesisopimuksella turvataan riittävällä tavalla puhdistamon häiriötön toiminta, puhdistamon ympäristöluvan mukainen toiminta sekä puhdistamolietteen laatu. Jäteveden esikäsittelyä ja puhdistamolle johtamista koskevissa ympäristölupaehdoissa on tyypillisesti viitattu teollisuusjätevesisopimukseen eikä jäteveden laadusta ole annettu ympäristöluvassa siitä poikkeavia ehtoja. Hakija on esittänyt jäteveden johtamista koskevaksi lupamääräykseksi seuraavaa:

Kiertovesilaitoksella muodostuvat jätevedet (prosessivedet ja saniteettijätevedet) on johdettava Heinolan kaupungin jätevesiviemäriin. Prosessijätevedet on koottava yhteen ja esikäsiteltävä ennen niiden johtamista jätevesiviemäriin siten, että ne täyttävät Heinolan kaupungin asettamat ehdot viemäriin johdettavan veden määrästä ja laadusta. Jätevesien johtamisesta jätevesiviemäriin on oltava voimassa oleva sopimus Heinolan kaupungin kanssa. Jäljennökset sopimuksesta ja mahdollisista muutoksista on toimitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedoksi. Poikkeuksellisista jätevesipäästöistä tai esikäsittelylaitoksen toimintahäiriöistä on viipymättä ilmoitettava Heinolan kaupungille ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavan jätevesimäärän osalta hakijan vastaus on samansisältöinen hakemuksen muutoksen 2.12.2020 kanssa.

On tärkeää, että jäteveden käsittelyyn liittyvästä epävarmuudesta huolimatta ympäristölupa myönnetään tuotantomäärälle 5 000 t kalan lisäkasvua vuodessa. Hankkeen kannattavuuden ja kilpailukyvyn vuoksi on tärkeää saada ennen investointipäätöstä varmuus siitä, että tuotannon kasvattaminen määrään 5 000 t kalan lisäkasvua vuodessa on ympäristöluvan puitteissa mahdollista edellyttäen, että jäteveden käsittelyyn liittyvä epävarmuus saadaan ratkaistua. Vaihtoehtona on esimerkiksi jäteveden esikäsittelyn tehostaminen. Kiertovesikasvatus kehittyy voimakkaasti, ja uusia teknologioita sekä menetelmiä tulee käyttöön lähivuosien aikana. Myös käytettävien rehujen osalta tehdään jatkuvasti kehitystyötä, jotta ympäristökuormitukset muun muassa typen ja fosforin osalta vähenisivät. Mikäli tuotannon kasvattaminen ensimmäisen vaiheen jälkeen edellyttää muutoksia laitoksen omassa jäteveden esikäsittelyssä, hakija esittää sitä koskevan suunnitelman hyväksyttäväksi lupa- tai valvontaviranomaisella ennen tuotannon kasvattamista. Tuotantomäärästä riippumatta kaikissa tilanteissa noudatetaan kulloinkin voimassaolevaa teollisuusjätevesisopimusta.

Maitiaislahteen johdettavat hulevedet eivät sisällä ympäristölle haitallisia aineita, ravinteita tai muita sellaisia. Hakija täydentää hakemustaan ilmoittamalla huolehtivansa siitä, että hulevesien poistoputki on suljettavissa poikkeustilanteissa. Hakija ei katso olevansa velvollinen osallistumaan Maitiaislahden veden laadun tarkkailuun, koska se ei aiheuta veteen kohdistuvaa kuormitusta. Mikä kuitenkin huleveden laatuun liittyy epävarmuutta, hakija sitoutuu tarkkailemaan lahteen johdettavan veden laatua määrääjän asian selvittämiseksi.

Velvoittamisella osallistumaan Konniveden-Ruotsalaisen yhteistarkkailuun ei ole ympäristönsuojelulain mukaisia perusteita. Ympäristönsuojeluviranomainen ei ole lausunnossaan esittänyt perusteita tarkkailuvelvoitteelle ja ilman tarkkailun tarvetta ei ole perusteita velvoittaa laitosta osallistumaan yhteistarkkailuun. Laitoksen kaikki jätevedet johdetaan Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle, joka tarkkailee puhdistetun jäteveden johtamisen vaikutuksia vesialueella ympäristölupansa edellyttämällä tavalla. Hakija kattaa oman osuutensa tarkkailun kustannuksista jätevesimaksulla. Heinolan jätevedenpuhdistamon puhdistustehovaatimukset huomioon ottaen kalankasvatustilasta aiheutuvat epäsuorat päästöt vesistöön jäävät pieniksi, eikä jätevesipäästöjen lisäyksellä todennäköisesti ole havaittavaa vaikutusta alapuolisten vesistöjen tilassa. Raikastusvesien palauttamisella Jyrängönvirtaan ei todennäköisesti ole vaikutusta alapuolisten vesimuodostumien tilaan. Laitos seuraa palautettavan raikastusveden laatua.

Hakijalla ei ole ollut huomauttamista hajuhaittoja koskeviin vaatimuksiin. Hakija on sitoutunut antamaan naapurustolle yhteystiedot, johon mahdolliset haju- tai meluhaittailmoitukset voi tehdä. Laitos käsittelee ja tallettaa mahdolliset ilmoitukset selvitysten ja toimenpiteiden tarpeen arvioimiseksi.

Perkuujätteiden ja kuolleiden kalojen osalta hakijan vastine on samansisältöinen hakemuksen muutoksen (2.12.2020) kanssa.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon johdosta hakijan antama vastine on jätevesimäärien ja viemäriin johdettavien päästöraja-arvojen osalta samansisältöinen kuin hakijan esittämä vastine Heinolan kaupungille ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavan kemiallisen hapenkulutuksen kuormituksen osalta hakijan antama vastine on samansisältöinen kuin hakemuksen täydennys (toimitettu aluehallintovirastoon 2.12.2020). Lisäksi hakija on todennut, että Heinolan kaupungin kanssa solmittavaan teollisuusjätevesisopimukseen kirjattava kemiallista hapenkulutusta koskeva ehto on riittävä, eikä COD_{Cr}-kuormaa koskevan enimmäisarvon määrittämiseen ympäristöluvassa ole perusteita. Lietteiden kuivauksessa syntyvien reaktivesien osalta hakija on viitannut antamaansa hakemuksen täydennykseen (toimitettu 2.12.2020).

Hakija on täydentänyt hakemustaan siten, että perkuuysikköön tullaan asentamaan erillinen rasvanerotin. Perkuusta syntynyt rasva toimitetaan pääosin biokaasulaitokselle. Rasvanerotus on tärkeää myös puhdistamolle johdettavan COD-kuorman hallitsemisessa.

Hakija laatii ELY-keskuksen lausunnossa esittämän mukaisesti ennaltavaraumissuunnitelman ennen toiminnan aloittamista ja toimittaa sen hyväksyttäväksi aluehallintovirastoon ja tiedoksi Hämeen ELY-keskukseen. ELY-keskus ei ole perustellut kannanottoaan jäteveden varastosäiliön riittävydestä. Hakija esittää ennaltavaraumissuunnitelmassa yksityiskohtaisen suunnitelman jäteveden käsittelyn häiriötilanteiden varalta. Jäteveden käsittelyn mahdollisissa häiriötilanteissa tai huoltokatkosten aikana kalojen ruokinta lopetetaan välittömästi, jolloin rehusta aiheutuva kuormitus lakkaa laitoksella. Hakija on viitannut jätevesien johtamis- ja käsittelysopimuksen päivittämistä koskevaan neuvottelumuistioon, jossa Heinolan kaupungin vesilaitos on todennut, että tiedossa ei ole yhtään tuotantokatkoa jätevedenpuhdistamon toiminnassa, joka olisi kestänyt yli viittä vuorokautta ja näin ollen kalankasvatuslaitokselle suunniteltu jäteveden välisäiliön mitoitus on riittävä.

ELY-keskus ei ole esittänyt mitään perusteluja vakuutta koskevalle kannanotolle. Kiertovesilaitos rakennetaan asemakaavassa teollisuuden käyttöön osoitetulle kiinteistölle. Suurin osa toiminnoista sijoitetaan olemassa olevan tehdasrakennuksen sisäpuolelle. Ympäristönsuojelulain 199 §:n nojalla asetettava vakuus koskee toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta. Päätöksen tultua lainvoimaiseksi vakuus palautetaan. Kiertovesilaitoksen toiminnan valmistelu ja käynnistäminen ei aiheuta ympäristössä mitään sellaisia muutoksia, jotka edellyttäisivät ympäristön saatamista ennalleen.

Hakija on esittänyt, että raikastusveden tehostettu tarkkailujakso käynnistään vasta, kun toiminnan käynnistäminen on edennyt siihen vaiheeseen, että varsinainen tuotanto on käynnistynyt, ja kaloja raikastetaan.

Hajupitoisuuksien mittaaminen laitoksen poistoilmasta ei ole tarpeellista. Keskeisempää on, että laitoksen toiminta ei aiheuta haittaa laitoksen ulkopuolella. Hakija on hajun osalta viitannut Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoon ja siihen antamaansa vastineeseen.

Hakijan velvoittamiselle osallistumaan Konniveden-Ruotsalaisen yhteistarkkailuun ei ole ympäristönsuojelulain mukaisia perusteita. Laitoksen kaikki jätevedet johdetaan Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle, joka tarkkailee puhdistetun jäteveden johtamisen vaikutuksia vesialueella ympäristölupansa edellyttämällä tavalla. Hakija kattaa oman osuutensa tarkkailun kustannuksista jätevesimaksulla. ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että Heinolan jätevedenpuhdistamon puhdistustehovaatimukset huomioon ottaen kalankasvatuslaitoksesta aiheutuvat epäsuorat päästöt vesistöön jäävät pieniksi eikä jätevesipäästöjen lisäyksellä todennäköisesti ole havaittavaa vaikutusta alapuolisten vesistöjen tilassa. Raikastusvesien palauttamisella Jyrängönvirtaan ei todennäköisesti ole vaikutusta alapuolisten vesimuodostumien tilaan.

Hakija laatii selvityksen jätevesiviemäriin johdettavan veden sekä vesistöön palautettavan raikastusveden sisältämistä vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun asetuksen (1022/2006) mukaisista aineista niiden aineiden osalta, joita laitoksella käsiteltävät kemikaalit ja raaka-aineet sisältävät.

Heinolan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunnon johdosta hakija on todennut muun muassa seuraavaa.

Hakija laatii ennaltavaraautumissuunnitelman ennen toiminnan aloittamista ja toimittaa sen hyväksyttäväksi aluehallintovirastoon ja tiedoksi Hämeen ELY-keskukseen. Hakija ottaa suunnitelmassa huomioon terveydensuojeluviranomaisen lausunnossaan esittämät kalatauteihin ja kalojen hyvinvointiin liittyvät asiat.

Varavoimaa tuotetaan polttoöljykäyttöisillä generaattoreilla. Varavoimakapasiteettia tulee olemaan yhtä paljon kuin laitoksen maksimiteho, enimmillään 2 000 kW.

Käsitettä sivutuotejäte ei pidä laitoksen toimintaan liittyvissä asioissa käyttää. Kuolleet kalat ja perkuujäte ovat joko jätettä tai sivutuotetta mutta eivät molempia. Terveydensuojeluviranomainen on hakemuksesta poiketen lausunnossaan katsonut, että kuolleet kalat ja perkeet ovat luokan III eläinperäisiä sivutuotejätettä, joka tulee käsitellä noudattaen sivutuotelainsäädäntöä. Hakija pitää terveysviranomaisen kantaa oikeana ja on muuttanut hakemustaan tältä osin aiemmin esitetyllä tavalla.

Hakija on todennut ottavansa toiminnassaan huomioon terveydensuojeluviranomaisen esiin ottamat asiat kalatauteihin, lääkintään ja niihin sisältyviin riskeihin liittyen.

Hakija on pitänyt terveydensuojeluviranomaisen huomioita jäte- ja hulevesien tuotannolle aiheuttamaan riskiin tärkeinä. Vedenottopaikan siirtäminen jätevesien ylivuotopaikkojen, hulevesiviemärien purkupaikkojen ja siirtoviemärin yläpuolelle ei kuitenkaan ole teknisesti mahdollista. Hakemuksen täydentämisen sijaan viranomaisen esille tuoma varautumistarve otetaan huomioon ennen toiminnan aloittamista laadittavassa ennaltavaraautumissuunnitelmassa.

Tiedoksianto Heinolan kaupungin vesilaitokselle

Tiedoksiantoajan jälkeen 9.12.2020 Heinolan kaupungin vesilaitokselle on annettu mahdollisuus antaa muistutus hakemuksesta, sen täydennyksistä ja muutoksista sekä hakijan antamasta vastineesta. Heinolan kaupungin vesilaitos ilmoitti, että se ei tee asiassa muistutusta.

Täydennyspyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 11.1.2021 pyytänyt hakijaa täydentämään hakemusta kalojen kylvetysmenetelmien ja siinä käytettävien kemikaalien sekä näiden kemikaalien jätevedenpuhdistukselle mahdollisesti aiheuttamien riskien osalta.

Hakemuksen täydennys

Hakija on 21.1.2021 täydentänyt hakemustaan muun muassa seuraavasti.

Ruokasuolan ohella kalojen hyvinvoinnin parantamiseksi laitoksessa on mahdollista tarpeen vaatiessa käyttää hapettavia kemikaaleja (kuten vetyperoksidia tai peretikkahappoa tai niiden yhdistelmiä). Hapettavat kemikaalit hajoavat vedeksi, hapeksi ja hiilidioksidiksi laitoksen sisäisissä prosesseissa. Hapettavilla kemikaaleilla ei ole havaittavia vaikutuksia ympäristöön eikä laitoksen oman tai kaupungin puhdistamon toimintaan. Mikäli hakija päättää ottaa käyttöön hapettavia kemikaaleja kalojen kylvetyksessä, se täydentää kemikaaliluetteloaan ja ilmoittaa uudet kemikaalit käyttö- ja varastointimäärän valvontaviranomaiselle ennen kemikaalien käyttöönottoa. Tässä tilanteessa hapettavat kemikaalit tullaan varastoimaan asianmukaisesti laitoksen kemikaalivarastossa.

Suola tai hapettavat kemikaalit laimennetaan annostelijaan ja siitä annostus tehdään haluttuun altaaseen. Jotta kylvetyksen teho voidaan maksimoida, voidaan altaan vedenkierto sulkea lyhyeksi ajaksi. Kylvetyksessä käytettävistä kemikaaleista ainoa, joka päättyy puhdistamoille, on natriumkloridi liuenneessa muodossa (Na- ja Cl-ioneina).

Laitoksen normaalitoiminnassa ei käytetä lääkkeitä. Lääkkeiden käyttöä on mahdollista välttää ehkäisemällä tehokkaasti kalatauteja ennalta. Hakija laatii terveystietojen hakemuksesta antaman lausunnon mukaisesti ennen toiminnan käynnistämistä suunnitelman varautumisesta eläintautien torjuntaan sekä tautien esiintymisen varalta tehtävästä tarkkailusta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISUT

Ympäristölupa (dnro ESAVI/15500/2020)

Aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan HTM Yhtiöt Oy:n Heinolan kalankasvatustilalle. Lupa koskee kalan kiertovesikasvatusta ja kalankäsittelyä.

Toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla jäljempänä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti.

Ympäristöluvan lupamääräykset (dnro ESAVI/15500/2020)

Rakenteet, laitteet ja toiminta

1. Kalankasvatuksen tulee tapahtua hakemuksen mukaisesti kiertovesiperiaatteella, hakemuksessa ja hakemuksen täydennyksissä esitetyllä tavalla. Rakenteisiin ja laitteisiin voidaan tehdä vähäisiä muutoksia Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.
2. Kalankäsittely-yksikön perkaus- ja huuhteluvesien poistoputkiin tulee asentaa sihdit ja rasvanerotimet.
3. Laitoksen lastaus- ja purkupaikoilla, varasto- ja säilytysalueilla sekä kulku-teillä on oltava tiivis päällystys, ja niiden hulevedet on johdettava hulevesiverkostoon öljynerotuksen kautta. Kemikaalien purku- ja lastausalueiden hulevesijärjestelmässä tulee olla sulkuventtiileillä varustetut erotuskaivot, tai virtaus on tarvittaessa pystyttävä sulkemaan muulla menetelmällä.
4. Laitoksella on oltava vastuunalainen hoitaja, jonka nimi ja yhteystiedot ovat Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tiedossa.

Päästöt pintavesiin ja viemäriin

5. Laitoksella kalan kiertovesikasvatuksessa ja lietteen kuivauksessa muodostuvat jätevedet on koottava yhteen ja esikäsiteltävä sekä sen jälkeen johdettava Heinolan kaupungin Sahanniemen jätevedenpuhdistamolle. Kalan käsittelytoiminnassa syntyvät perkaus- ja huuhteluvedet, verivedet ja laitoksen saniteettivedet on johdettava kaupungin jätevedenpuhdistamolle.

Jätevesiä kaupungin puhdistamolle saa johtaa enintään 300 m³/d.

6. Laitokselta Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavassa esikäsitellyssä jätevedessä seuraavien aineiden kokonaispäästöt saavat olla enintään seuraavat:

	Kuormitus kg/d
Biologinen hapenkulutus ($BOD_{7,atu}$)	25
Kemiallinen hapenkulutus (COD_{Cr})	60
Kiintoaine	5,0
Kokonaisfosfori	1,5
Kokonaistyyppi	25
Rasva	25
Kloridi	25

Kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavan jäteveden kloridipitoisuus saa kuukausikeskiarvona olla enintään 150 mg/l.

Jätevesien johtamisesta jätevesiviemäriin on oltava voimassa oleva sopimus Heinolan kaupungin vesilaitoksen kanssa. Jäljennökset sopimuksesta ja mahdollisista muutoksista on toimitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedoksi. Poikkeuksellisista jätevesipäästöistä tai esikäsitellylaitoksen toimintahäiriöistä on viipymättä ilmoitettava Heinolan kaupungin vesilaitokselle, Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

7. Jyrängönvirrasta otettava raikastusvesi on palautettava takaisin Jyrängönvirtaan tai johdettava laitoksen prosessiin.
8. Luvan haltijan on huolehdittava siitä, että Jyrängönvirtaan palautettavan veden ainepitoisuudet nousevat mahdollisimman vähän otettavan veden ainepitoisuuksiin verrattuna siten, että kaloja paastotetaan riittävän pitkä aika ennen niiden siirtoa raikastusaltaaseen.

Päästöt ilmaan ja melu

9. Laitosta on hoidettava asianmukaisesti ja ottaen huomioon ympäristönsuojelunäkökohdat. Toiminta ja ennakoitavissa olevat huolto- ja korjaustyöt on toteutettava siten, että haju-, pöly- ja muita päästöjä ilmaan sekä melua syntyy mahdollisimman vähän, eikä niistä aiheudu haittoja ympäristölle.
10. Mikäli hankealueen ympäristössä ilmenee merkittäviä hajuhaittoja, toiminnanharjoittajan on välittömästi selvitettävä hajulähteen syy ja ryhdyttävä toimenpiteisiin hajuhaitan poistamiseksi.
11. Mikäli toiminnasta aiheutuu meluhaittoja, luvan haltijan tulee laatia meluselvitys, josta käy ilmi melun lähteet ja riittävät meluntorjuntatoimet meluhaittojen vähentämiseksi.

Kemikaalien ja rehun varastointi

12. Toiminnassa käytettävät kemikaalit ja polttoaineet on varastoitava ja niitä on käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kemikaalien ja polttoaineiden käsittely- ja varastointialueet on sijoitettava tiiville, käsiteltäville kemikaaleille soveltuvalla alustalla ja ulkopuolisten pääsy alueille on estettävä. Vaaraluokiteltujen nestemäisten kemikaalien varastoinnissa ja käsittelyssä on noudatettava vähintään seuraavaa:
 - Kemikaalisäiliöt ja astiavarastot on sijoitettava asianmukaisesti suoja-
altaisiin tai vallitiloihin. Säiliöiden ja suoja-altaiden sijoittelussa ja ra-
kenteessa on huomiotava kemikaalien ominaisuudet, törmäyksen ja
ilkevallan esto sekä laponesto ja ylitäytönesto.
 - Täyttö- ja tyhjennyspaikat ja lastausalueet on suunniteltava ja raken-
nettava siten, että mahdolliset vuodot voidaan havaita ja kerätä tal-
teen.
 - Vuotojenhallintarakenteiden sekä käsittely- ja varastointialueiden pin-
noitteiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti ja todetut vauriot on
korjattava viipymättä.
 - Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta on laitoksella oltava val-
mius välittömästi havaita vuoto ja kerätä päästö talteen.
13. Rehut on säilytettävä haittaeläinten ulottumattomissa.

Toiminnassa muodostuvat sivutuotteet ja jätteet

14. Kuolleet kalat ja perkeet tulee kerätä ja säilöä umpinaiseen varastointisäili-
öön siten, että niistä ei aiheudu haju- tai muita haittoja. Kuolleet kalat ja
perkeet on ensisijaisesti toimitettava hyötykäyttöön raaka-aineena tai tois-
sijaisesti käsiteltäväksi laitokseen, jolla on asianmukainen lupa vastaanot-
toon ja käsittelyyn.
15. Toiminnassa muodostuvat lietteet ja muut jätteet on lajiteltava ja säilytet-
tävä toisistaan erillään sekä ja varastoitava ja käsiteltävä siten, että niistä
ei aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa tai muutakaan ympäristön pilaantu-
misen vaaraa tai huononnetta jätteiden hyödyntämismahdollisuuksia. Liet-
teet on varastoitava katetuissa säiliöissä ennen poistoimittamista.

Vaaralliset jätteet on varastoitava niille varatussa paikassa suljetuissa ja
asianmukaisesti merkityissä astioissa katettuna ja tiiviillä alustalla siten,
ettei niistä aiheudu maaperän eikä pinta- tai pohjaveden pilaantumisvaaraa
tai muuta haittaa ympäristölle.

Jätteet on toimitettava sellaiselle vastaanottopaikalle, jolla on lupa ottaa
vastaan ja käsitellä kyseisenlaista jätettä. Jätteiden kuljettamisessa on käy-
tettävä yrityksiä, joilla on alueellisen ympäristökeskuksen tai elinkeino-, lii-
kenne- tai ympäristökeskuksen päätös jätetiedostoon tai jätehuoltorekiste-
riin hyväksymisestä.

Tarkkailu ja raportointi

Käyttö- ja päästötarkkailu

16. Laitoksen käyttötarkkailun on katettava vähintään seuraavat asiat:
 - Laitokselle Jyrängönvirrasta johdettavan ja Jyrängönvirtaan palautettavan raikastusveden määrä jatkuvatoimisesti
 - Laitoksen omalle puhdistamolle johdettavan ja Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavan jäteveden määrä jatkuvatoimisesti
 - Laitokselle Jyrängönvirrasta johdettavan raakaveden laatu. Näytteistä analysoidaan pH, lämpötila, COD_{Mn} ja BOD_{7,atu}, kiintoaine, kokonaisfosfori ja kokonaistyyppi.
 - Käytössä olevien altaiden tilavuus ja pinta-ala
 - Käytetyn rehun määrä ja rehukerroin
 - Kemikaalien käyttö ja varastointi
 - Laitokselle tuodun mädin määrä
 - Tuotetun kalan määrä
 - Mahdolliset kalataudit, kalakuolemat ja käytetyt lääkkeet
 - Energiankulutus ja energian ominaiskulutus tuotettua kalatonna kohden
 - Tiedot lietteen poistosta sekä sen määrästä ja käsittelystä
 - Sivutuotteiden (kuolleet kalat ja perkeet) määrä, käsittely ja toimittaminen
 - Jätteiden määrä jätelajeittain, ominaisjättemäärät suhteessa tuotantoon sekä jätteiden varastointi ja toimittaminen
 - Kemikaalien vuotojenhallintarakenteiden sekä käsittely- ja varastointialueiden pinnoitteiden kunnon tarkistaminen
 - Huolto- ja korjaustoimenpiteet sekä toiminnan katkokset
 - Häiriötilanteet sekä niiden kesto, vaikutukset ympäristöön ja toimenpiteet, joihin niiden johdosta on ryhdytty
 - Muut seikat, jotka vaikuttavat laitoksen toimintaan ja päästöihin
 - Hajusta, melusta ja muista toimintaan liittyvistä ympäristöhaitoista tehdyt valitukset

17. Laitoksen päästötarkkailuohjelma on seuraava:
 - Laitoksen aiheuttama jätevesikuormitus Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle lasketaan johdettavan jäteveden virtaaman (m³/d) ja vedenlaadun perusteella. Näytteet tulee ottaa vuorokauden kokoomanäytteinä viisi kertaa vuodessa. Näytteistä analysoidaan pH, lämpötila, COD_{Mn}, BOD_{7,atu}, kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, rasva ja kloridi.
 - Laitokselta Jyrängönvirtaan palautettavan veden aiheuttama kuormitus arvioidaan laskennallisesti otettavan veden ja lähtevän veden virtaamien ja ainepitoisuuksien perusteella. Kokoomanäytteet tulee ottaa kalojen raikastustoiminnan alettua otettavasta ja palautettavasta raikastusvedestä kahden vuoden aikana kuudesti vuodessa, jonka jälkeen näytteet otetaan kahdesti vuodessa. Näytteet otetaan

seitsemän vuorokauden kokoomanäytteinä ja niistä analysoidaan COD_{Mn} ja BOD_{7,atu}, pH, lämpötila, kiintoaine, kokonaisfosfori ja kokonaistyyppi. Kahden ensimmäisen tarkkailuvuoden aikana analysoidaan myös fosfaattifosforin, ammoniumtypen ja nitraatti-nitriittitypen pitoisuudet kesä-syyskuun näytteenottokerroilla.

Kaupungin puhdistamolle johdettavan jäteveden näyte ja vesistöön palautettavan veden näyte on otettava siten ja sellaisista kohdista, että ne antavat mahdollisimman oikean kuvan kuormituksista.

Häiriö- ja poikkeustilanteissa päästötarkkailua tulee tehostaa tilanteen edellyttämällä sekä Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Heinolan kaupungin vesilaitoksen kanssa sovittavalla tavalla.

Käyttö- ja päästötarkkailuohjelma on toimitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamisesta.

18. Valvontaviranomainen voi päätöksellään tarkentaa käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta tai tulosten luotettavuutta. Tarkkailuohjelmaa voi tarvittaessa keventää, kun laitoksen olot ja kuormitus ovat vakiintuneet, kuitenkin vasta noin kahden vuoden päästä laitoksen käyttöönotosta.
19. Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on tehtävä standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla menetelmillä.

Käyttö- ja päästötarkkailun mittauksista, kalibroinneista, näytteenotosta ja analyysistä sekä laitteiden ja rakenteiden kunto- ja turvatarkastuksista on pidettävä yksityiskohtaista kirjanpitoa, johon liitetään kunkin mittauksen tulokset ja muut mittausta tai toimenpidettä koskevat olennaiset tiedot, selvitys päästöjen laskentatavasta ja arvio tulosten edustavuudesta.

20. Käyttö- ja päästötarkkailujen tulokset on raportoitava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sen edellyttämällä tavalla ja laajuudessa sekä samassa laajuudessa Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun tuloksista on laadittava vuosiyhteenveto ja toimitettava se edellä mainituille tahoille vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedossa on esitettävä selvitys lupamääräysten mukaisten raja-arvojen täytymisestä.

Selvitykset

21. Luvan haltijan on laadittava ympäristösuojelulain 54 §:n mukainen selvitys palautettavan raikastusveden laadusta ja vesistöön aiheutuvasta kuormituksesta. Selvitys on tehtävä raikastusveden johtamisen aloittamisesta

kahden vuoden tarkkailutulosten perusteella. Selvitys on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tulokset ovat valmistuneet.

22. Luvan haltijan tulee selvittää jätevesiviemäriin johdettavan veden vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun asetuksen (1022/2006) mukaisista aineista soveltuvin osin vuoden kuluessa kiertovesilaitoksen käyttöönotosta. Selvitys on toimitettava Heinolan kaupungin vesilaitokselle, Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa tulosten valmistumisesta.

Riskien hallinta, häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

23. Toiminnanharjoittajan on varauduttava ennalta poikkeuksellisiin tilanteisiin. Toiminnanharjoittajalla on laadittava ympäristöriskinarviointiin perustuva varautumissuunnitelma. Suunnitelma on pidettävä ajan tasalla.
24. Kalankasvatuslaitoksen jätevesille on rakennettava Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamon toimintahäiriöiden varalta tasaussäiliö, joka on tilavuudeltaan riittävä varastoimaan toiminnassa syntyvä jätevesi vähintään viiden vuorokauden ajan.
25. Poikkeavista päästöistä ja muista ympäristöön vaikuttavista vahinko- ja häiriötilanteista on ilmoitettava viipymättä toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Mikäli päästöstä voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle, on ilmoitus tehtävä myös Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle.

Luvan saajan on ilmoitettava joko kunnan tai aluehallintoviraston eläinlääkärille ja ryhdyttävä muihin tarvittaviin toimenpiteisiin, jos laitoksella olevissa kaloissa todetaan tai on syytä epäillä olevan eläintautilain (76/2021) nojalla vastustettavaa kalatautia tai muuta tarttuvaa kalatautia, jota ei yleensä esiinny Suomessa. Vakavissa kalatautitapauksissa on ilmoitus tehtävä myös Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle.

Toiminnan keskeyttäminen ja lopettaminen

26. Toiminnan keskeyttämisestä tai lopettamisesta on ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on kirjallisesti ilmoitettava vaihtumisesta toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.
27. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin ennen toiminnan lopettamista esitettävä toimivaltaiselle lupaviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa

koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Luvan saaja voi aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan tämän lupapäätöksen mukaisia lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta (ympäristönsuojelulaki 199 §).

Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista asetettava 10 000 euron suuruinen vakuus Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat- vastuualueelle ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vakuus voidaan asettaa pankkitalletuksena, pankkitakauksena tai takausvakuutuksena. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon (ympäristönsuojelulaki 201 §).

Vesitalouslupa (dnro ESAVI/15501/2020)

Aluehallintovirasto myöntää HTM Yhtiöt Oy:lle luvan raikastusveden otto- ja palautusputkien ja niitä varten tarvittavien rakenteiden asentamiseen Jyrängönvirtaan, veden ottamiseen Jyrängönvirrasta sekä putkien asennusta edellyttävien ruoppausten tekemiseen hakemuksen (26.5.2020) ja sen täydennysten mukaisesti Heinolan kaupungissa.

Aluehallintovirasto myöntää HTM Yhtiöt Oy:lle pysyvän käyttöoikeuden vedenotto- ja palautusputken asentamista varten 113 m:n ja palautusputken asentamista varten noin 109 m:n pituiseen alueeseen Heinolan kaupungin omistamasta kiinteistöstä 111-401-21-23.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Vesitalousluvan lupamääräykset (dnro ESAVI/15501/2020)

1. Vettä saa ottaa enintään 50 000 m³ vuorokaudessa.
2. Vedenotto- ja palautusputket on asennettava 3.8.2020 päivätyn hakemuksen täydennyksen kuvan 14-1 asemapiirustuksen mukaisesti.
3. Putket on asennettava Jyrängönvirran pohjaan riittävästi painotettuna vähintään 2,0 m:n syvyyteen keskivedenkorkeudesta mitattuna niin, että ne painuvat pohjaan tasaisesti ja pysyvät paikallaan. Alueilla, missä

vesisyvyys keskivedenkorkeudesta mitattuna on alle 2,0 m, putket painoineen on upotettava pohjaan tehtävään kaivantoon ja peitettävä tai muutoin suojattava.

Putket ja niitä varten tarvittavat rakenteet on asennettava riittävästi painotettuna Väyläviraston ylläpitämän Kimolan kanava-Heinola -väylän haraus-tason NN +73,80 alapuolelle keskivedenkorkeudesta (MW) mitattuna tarvittaessa kaivamalla putket painoineen vesialueen pohjan alapuolelle ja peittämällä kaivanto.

Vesialueelta saa ruopata massoja noin 300 m³ ktr, ja ruopatut massat on toimitettava maa-alueelle paikkaan, johon luvan saajalla on ne oikeus sijoittaa. Massoja saa tarvittaessa käyttää putkikaivantojen peittämiseen. Maa-alueella massat tulee sijoittaa siten, että ne eivät pääse valumaan vesistöön.

4. Asennustöitä ei saa tehdä virkistyskäyttöaikana 1.6.–31.8.

Luvan saaja vastaa tarvittavista vesiliikenteen liikennejärjestelyistä, työalueiden merkitsemisestä sekä työstä tiedottamisesta.

Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.

5. Työt on tehtävä suunnitelman mukaisella työalueella olevia muita johtoja, kaapeleita ja putkia vaurioittamatta. Putkien ja sen reitillä olevien muiden johtojen, kaapeleiden, putkien tai muiden rakenteiden risteämiskohdissa putkien asentaminen on tehtävä siten, ettei olemassa olevien rakenteiden kunnossapitomahdollisuus nykyisestään heikkene.
6. Jos työtä tehdessä havaitaan vedenalaisiin muinaisjäänöksiin viittaavia löytöjä, kuten kivi- tai puurakenteita tai kulttuurihistoriallisia esineitä, löydöistä on ilmoitettava muinaismuistolain mukaisesti viipymättä Museovirastolle.
7. Putkien asennuksessa ja merkitsemisessä tulee noudattaa Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) ajantasaisia ohjeita. Merkintään käytettävät rakenteet on pidettävä kunnossa.
8. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
9. Putket ja muut rakenteet on pidettävä tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.
10. Työt on aloitettava ja saatettava olennaisilta osiltaan loppuun kolmen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty käyttöoikeudet raukeavat.

11. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille vesi- ja maa-alueiden omistajille.
12. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom).

Valmistumisilmoitukseen on liitettävä kaapelin lopullista sijaintia vesistössä osoittava kartta paikannustietoineen ja pituusleikkauspiirustus sekä selvitys kaapelin merkintätavasta. Paikannustiedot on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom) sen vaatimassa muodossa.

Vesilain mukainen valmistelulupa (dnro ESAVI/15501/2020)

Aluehallintovirasto oikeuttaa HTM Yhtiöt Oy:n ryhtymään hankkeen toteuttamiseen valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Valmistelulupa käsittää putkien sijoituspaikan, kaivettavien osuukien, rantautumispaikkojen sekä rantautumispaikan ja pumppaamon välisen kaivannon mittauksen ja maastoon merkitsemisen.

RATKAISUJEN PERUSTELUT

Ympäristöluvan ratkaisun perustelut (dnro ESAVI/15500/2020)

Hakemus koskee ympäristönsuojelulain 27 §:n mainitun liitteen 1 mukaista kalankasvatusta ja kalankäsittelyä. Aluehallintovirasto on ratkaisussaan ottanut huomioon ympäristönsuojelulain ja jätelain tarkoituksen ja yleiset periaatteet sekä näiden lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Harkintaan ovat vaikuttaneet myös lupakäsittelyn aikana saadut lausunnot. Lähtökohtana ratkaisussa on ollut lupahakemus ja hakijan esittämät toimenpiteet haittojen vähentämiseksi. Annetut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta toiminta täyttää edellä mainittujen säädösten vaatimukset.

Tämän päätöksen mukaisesti harjoitettuna toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle ja ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaiset edellytykset sijoituspaikan valinnalle. Toiminta sijoittuu asemakaavassa teollisuusalueeksi merkitylle alueelle. Laitoksen toiminta on kaavanmukaista.

Hakemuksen mukaisesti toimien ja lupamääräykset huomioon ottaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa mainitun laiselle toiminnalle asetetut vaatimukset. Toiminta on mahdollista järjestää siten, että se ei aiheuta terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminnan

voidaan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa, kun laitos toimii tämän ympäristölupapäätöksen mukaisesti.

Toiminnassa kalan kasvatuksella ja käsittelyllä on tekninen ja toiminnallinen yhteys, joten niiden ympäristövaikutuksia ja jätehuoltoa on ollut tarpeen tarkastella yhdessä, ja lupaa on ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaisesti voitu hakea yhdellä lupahakemuksella.

Toiminnan vesistökuormitus ei vaaranna Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoidolle asetettuja tavoitteita. Toiminta on vuosille 2022–2027 Suur-Päijänteen alueelle laaditun vesienhoidon toimenpideohjelmaluonnoksen mukaista kalojen kiertovesikasvatusta, joka osaltaan edistää kalankasvatuksen vesiensuojelua.

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesta toiminnasta ei aiheudu sellaista ennakolta arvioitavissa olevaa, vesistön pilaantumista aiheuttavaa vahinkoa, joka tässä päätöksessä olisi määrättävä korvattavaksi.

Ympäristölupamääräysten perustelut (dnro ESAVI/15500/2020)

Rakenteet, laitteet ja toiminta

Lupamääräys 1 on annettu hakemuksen mukaisena. Lupamääräys 2 on annettu, jotta kalojen sisälmyksiä ei joudu kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavaan veteen. Rasvanerotin vähentää kaupungin puhdistamolle johdettavan jäteveden kuormitusta erityisesti kemiallisen hapenkulutuksen osalta.

Lupamääräys 3 on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi ja Maitiaislahteen johdettavan hulevesien aiheuttaman ainekuormituksen vähentämiseksi.

Lupamääräys 4 on annettu laitoksen asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi sekä laitoksen ympäristölle aiheutuvien riskien ja päästöjen vähentämiseksi.

Päästöt pintavesiin ja viemäriin

Jätevesien johtaminen ja käsittely lupamääräyksissä 5 ja 6 ovat hakemuksen mukaisia. Lupamääräyksissä on sen sijaan rajoitettu Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavan jäteveden määrää ja ainekuormaa puhdistamon käsittelykapasiteetin perusteella, vaikka luvan saaja on esittänyt, että näitä rajoituksia ei asetettaisi ympäristöluvan määräyksiksi.

Jätevesikuormituksen rajoittaminen lupamääräyksillä on tarpeen, jotta voidaan varmistua siitä, että kiertovesilaitoksen jätevedet eivät aiheuta Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamon puhdistuskapasiteetin ylitystä ja riskiä puhdistamon toiminnalle, ja jotta puhdistamon toiminta oman ympäristölupansa määräysten mukaisesti on mahdollista. Luvan saaja ei ole hakemuksessaan esittänyt, miten se käsittelee kaupungin puhdistamon

tämänhetkisen kapasiteetin ylittävän jätevesikuorman. Heinolan kaupungin puhdistamoa laajennetaan mahdollisesti tulevaisuudessa, jolloin hakemuksessa esitetyssä laajuudessaan olevan kiertovesilaitoksen jätevedet pystytään käsittelemään kaupungin puhdistamolla. Kaupungin puhdistamon laajennuksella ei ole kuitenkaan vielä ympäristölupaa, eikä sitä ole vielä edes haettu, joten sen puhdistuskapasiteetin nosto tulevaisuudessa on vielä epävarmaa.

Aluehallintovirasto katsoo lisäksi, että kaupungin jätevedenpuhdistamolle johdettavalle vedelle on ollut tarpeen määrätä päästörajat, jotta jätevesistä aiheutuvia ongelmia voidaan ratkaista valvonnassa hallinnollisilla keinoilla, eivätkä rajojen ylitykset jää ainoastaan yksityisoikeudelliseksi vesihuoltolaitoksen ja toiminnanharjoittajan väliseksi sopimusrikkomuksiksi.

Lupamääräysten mukainen jätevesikuormitus mahdollistaa hakemuksen mukaan noin 3 000 tonnin vuotuisen kalan lisäkasvun.

Lupamääräys 8 on annettu vesistöön palautettavan raikastusveden aiheuttaman kuormituksen vähentämiseksi.

Päästöt ilmaan ja melu

Lupamääräykset 9–11 ovat tarpeen vähentämään toiminnasta aiheutuvaa viihtyvyyshaittaa ja estämään sen, että toiminnasta aiheutuisi lähiasutukselle naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsytystä tai terveyshaittaa. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön mahdollisimman vähäisiksi.

Kemikaalien ja rehun varastointi

Kemikaalien käsittelyä ja varastointia koskeva lupamääräys 12 on annettu ympäristön pilaantumisen estämiseksi ja maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Tämän määräyksen mukainen kemikaalien varastointiin ja vuotojenhallinnan taso voidaan saavuttaa esimerkiksi TUKESin oppaissa ”Vaarallisten kemikaalien varastointi” (2015) ja ”Kemikaalivuotojen ja sammuusjätevesien hallinta” (2019) kuvatuilla ratkaisuilla.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

Lupamääräys 14 koskee kuolleiden kalojen ja perkeiden käsittelyä ja toimittamista. Määräys on annettu ympäristöhaittojen vähentämiseksi, jätteen määrän vähentämiseksi ja sivutuotteiden hyödyntämisen edistämiseksi. Määräyksessä on huomioitu, että kuolleet kalat ja perkeet ovat lain eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston (EY) asetuksen N:o 1069/2009 mukaista luokan 3 eläimistä saatavaa sivutuotetta.

Jätteen haltijaa koskevat jätelain 28 §:n mukaiset yleiset huolehtimisvelvollisuudet jätehuollon järjestämisestä. Ympäristönsuojelulain 58 §:n

mukaisesti ympäristöluvassa on annettu tarpeelliseksi katsotut lupamääräykset 15 ja 16 jätteistä, niiden käsittelystä ja raportoinnista sekä jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n 3 momentin mukaisesti määräyksissä ei ole toistettu sitä, mitä lailla ja asetuksilla on yleisesti säädetty toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista. Kyseisiä säädöksiä on toimintaa koskevinä muutoinkin noudatettava joka tapauksessa.

Tarkkailu ja raportointi

Tarkkailu- ja raportointimääräykset on annettu toiminnan päästömääräysten noudattamisen arvioimiseksi sekä toiminnan ympäristönsuojelun kehittämiseksi ja valvomiseksi. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle säännöllisesti päästöjen tarkkailun tulokset ja muut valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Valvontaviranomainen ohjeistaa tarkemmin vuosiraportoinnissa käytettävistä järjestelmistä. Päästö- ja jätetiedot toimitetaan sähköisesti valvonnan ja kuormituksen tietojärjestelmään (YLVA) käyttäen aluehallinnon sähköistä asiointijärjestelmää. Kemikaalitieto hallitaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKESin ylläpitämässä KemiDigi-järjestelmässä.

Selvitykset

Kiertovesilaitoksen todellisista päästöistä ei ole vielä yksityiskohtaisia tietoja, koska toimintaa ei ole vielä aloitettu. Lupamääräykset 21 ja 22 on annettu, jotta saadaan selvitettyä sellaiset laitoksen päästöt, joihin liittyy vielä epävarmuuksia.

Lupamääräyksessä 21 edellytetty Etelä-Suomen aluehallintovirastoon toimitettava selvitys raikastusveden vesistöön aiheuttamasta kuormituksesta on ympäristönsuojelulain 54 §:n mukainen. Ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaan lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa 54 §:n nojalla saadun erityisen selvityksen perusteella.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa tarkentaa käyttö- ja päästötarkkailuohjelmaa haitallisia ja vaarallisia aineita koskevan selvitysten tulosten perusteella.

Riskien hallinta, häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

Lupamääräys 23 koskee varautumissuunnitelmaa. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan luvan haltijan on oltava riittävästi selvillä muun muassa toimintansa ympäristöriskeistä. Ympäristönsuojelulain 15 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Suunnitelman laadinnassa voidaan hyödyntää Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen laadintaohjetta toiminnanharjoittajalle ([Ennaltavaraautumissuunnitelma – Laadintaohje toiminnanharjoittajalle](#)).

Määräys suunnitelmien ajan tasalla pitämiseksi on tarpeen, koska toiminnassa saattaa tapahtua muutoksia, jotka eivät edellytä ympäristölupaa tai ympäristöluvan muuttamista, mutta muutoksilla voi olla olennainen merkitys ennaltavarautumiseen poikkeustilanteissa.

Lupamääräyksessä 24 on määrätty tasaussäiliö kalankasvatuslaitoksen jätevesille Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamon häiriötilanteita varten. Aluehallintovirasto katsoo, että määräyksessä tarkoitetun säiliön tilavuus on riittävä. Lisäksi toiminnasta aiheutuva ravinnekuormitus jätevedenpuhdistamolle saadaan laskemaan nopeasti murto-osaan tavanomaisesta keskeyttämällä kalojen ruokinta mahdollisen häiriön sattuessa.

Luvan saajan ja Heinolan kaupungin vesilaitos ovat 2.12.2020 aluehallintovirastolle toimitetun kokousmuistion mukaan pitäneet 26.11.2020 kokouksen jätevesien johtamis- ja käsittelysopimuksen päivittämisestä. Muistion mukaan ei ole tiedossa, että jätevesilaitoksen toiminnassa olisi yhtään tuotantokatkoa, joka olisi kestänyt yli viisi vuorokautta. Muistiossa on todettu, että kalankasvatuslaitokselle suunniteltu jäteveden välisäiliön mitoitus on riittävä.

Poikkeustilanteita koskevat ilmoitusvaatimukset lupamääräyksessä 25 perustuvat ympäristönsuojelulain 123 §:än ja eläintautilain 19 §:än.

Toiminnan keskeyttäminen ja lopettaminen

Lupamääräykset 26 ja 27 on annettu, sillä toiminnan mahdollista lopettamista varten on tarpeen antaa menettelyohjeet.

Ympäristöluvan mukaisen toiminnan aloittamisluvan perustelut (dnro ESAVI/15500/2020)

Lupaviranomainen voi ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan hyväksyä perustellusta syystä toiminnan aloittamisen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittaminen ei aiheuta sellaisia peruuttamattomia ympäristövaikutuksia, jotka tekisivät muutoksenhaun hyödyttömäksi. Toiminnasta aiheutuvat suorat vesistö päästöt eivät aiheuta peruuttamattomia muutoksia vesistössä. Toiminta tapahtuu sisätiloissa, joten melu- ja hajupäästöt ovat hallittavissa. Asetettava vakuus on määrätty riittäväksi ympäristön saattamiseksi päästöjen osalta ennalleen, mikäli lupa evätään tai sen lupamääräyksiä muutetaan. Näin ollen päätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vesitalousluvan ratkaisun perustelut (ESAVI/15501/2020)

Vedenotto- ja palautusputkien asentaminen Jyrängönvirtaan, siihen liittyvät ruoppaukset sekä vedenotto ovat tarpeen, jotta kiertovesilaitokselle voidaan johtaa raikastusvedeksi valmistettavaa raakavettä ja käytetty raikastusvesi voidaan palauttaa takaisin virtaan. Putkien asentamisen ja vedenoton ympäristövaikutukset ovat ennalta arvioituina vähäiset. Kaivutyöt rannassa ja rannan läheisyydessä aiheuttavat veden samenumista sekä häiriötä vesiluonnolle ja mahdollisesti linnuille. Vaikutukset ovat kuitenkin

paikallisia ja lyhytkestoisia. Jyrängönvirrasta otettava vesimäärä (50 000 m³/vrk) vastaa enimmillään noin prosenttia Jyrängönvirran alivirtaamasta. Tästä vesimäärästä pääosa palautuu välittömästi kalojen raikastusaltaista takaisin Jyrängönvirtaan.

Asennustyöt ja vedenotto tulee tehdä vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että vesialueelle ja vesiluonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Luvan saaja on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

Hakija on tehnyt Heinolan kaupungin kanssa sopimuksen käyttöoikeudesta vedenotto- ja palautusputkien sijoittamista varten kiinteistölle 111-401-21-23. Tämän jälkeen putkien sijaintia on muutettu, joten vähäinen käyttöoikeus vesilain 2 luvun 12 §:n mukaan on ollut tarpeen myöntää.

Vesistörakentaminen ja vedenotto eivät vaaranna Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoidolle asetettuja tavoitteita.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavan vastainen.

Vedenotto- ja palautusputkien asentamisesta ja vedenotosta saatu yksityinen hyöty on huomattava suhteessa vedenotosta aiheutuviin yksityisiin tai yleisiin menetyksiin.

Vesitalousasiaan liittyvän valmisteluluvan perustelut (ESAVI/15501/2020)

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan. Valmisteluluvalla sallitaan hyvin rajatut toimenpiteet, ja vakuuden määrääminen olisi tässä yhteydessä ilmeisen tarpeetonta.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa ja lupamääräyksissä sekä niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ovat vaatineet, että laitoksen tulisi liittyä Ruotsalaisen-Koniveden vesistön yhteistarkkailuun. Aluehallintovirasto katsoo, että laitos ei aiheuta sellaisia päästöjä veteen, että vesistötarkkailu olisi tarpeellista. Siten ei myöskään yhteistarkkailuun osallistuminen ole tarpeellista. Laitoksen jätevedet johdetaan Heinolan kaupungin jätevedenpuhdistamolle, ja puhdistamon vesistötarkkailu on määrätty sen ympäristöluvassa. Luvan haltija kattaa oman osuutensa tarkkailun kustannuksista jätevesimaksulla.

Raikastusvesien palauttamisen vaikutukset Jyrängönvirran vedenlaatuun on katsottu vähäisiksi, eivätkä vaikutukset ole todennäköisesti havaittavissa vesistössä. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan laitosalueen hulevedet eivät lupamääräysten mukaan toimittuna aiheuta merkittävää kuormitusta vesistöön, eikä vesistötarkkailu niiden osalta ole tarpeen.

Aluehallintovirasto ei ole Hämeen ELY-keskuksen vaatimuksen mukaisesti määrännyt luvan saajaa toimittamaan varautumissuunnitelmaa hyväksyttäväksi aluehallintovirastolle, sillä vaadittu menettely ei perustu lakiin.

PÄÄTÖSTEN VOIMASSAOLO

Päätösten voimassaolo

Päätökset ovat voimassa toistaiseksi.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän ympäristölupapäätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (ympäristönsuojelulaki 70 §).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6–8, 48–49, 51–53, 58, 62, 67, 83, 94, 199 ja 209 §.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 41 ja 42 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12–13, 15, 28–29 ja 118–121 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Vesilaki (587/2011) 2 luvun 12 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta ja 4 luvun 6 §

KÄSITTELYMAKSUT

Ympäristölupa (dnro ESAVI/15500/2020)

Käsittelymaksu on 19 630 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan

kalankasvatusta koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 19 100 euroa, kun lisäkasvu on yli 100 000 kg/a.

Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 1.5.2020 alkaen mukaan ympäristölupa-asian käsittelystä perittävä maksu on 53 euroa/tunti. Aluehallintovirasto arvioi, että kalankäsittelylaitoksen ympäristöluvan käsittely kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa veisi 20 tuntia, jolloin asian käsittelystä perittävän maksun suuruus olisi 1 060 euroa.

Asetuksen liitteen mukaan ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettujen samanaikaisesti ratkaistavien useiden toimintojen lupa-asioden käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan toiminnan käsittelymaksuun voidaan lisätä muiden toimintojen osuutena 50 prosenttia näiden toimintojen maksusta.

Lupamaksu muodostuu seuraavasti:

- Kalankasvatustila, lisäkasvu yli 100 000 kg/a, 19 100 euroa
- Kalankäsittelylaitos, $0,5 \times 1\,060$ euroa, 530 euroa

Vesilupa (dnro ESAVI/15501/2020)

Käsittelymaksu on 8 115 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Käsittelymaksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan pintaveden ottamista yli 2 000 m³/d koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 7 160 euroa ja vesilain 3 luvun mukaisen johtoa koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 1 910 euroa. Jos päätösasiakirja sisältää useita maksutaulukossa säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian käsittelystä korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian taulukon mukainen maksu, kuitenkin siten, että maksuun voidaan lisätä 50 prosenttia muiden vesitalousasioiden taulukon mukaisista maksuista.

Lupamaksu muodostuu seuraavasti:

- Pintaveden ottaminen, 7 160 euroa
- Johdon asentaminen, $0,5 \times 1\,910$ euroa, 955 euroa

TIEDOTTAMINEN

Päätös

HTM Yhtiöt Oy
Heinolan kaupunki
Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Heinolan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
Väylävirasto
Suomen ympäristökeskus

Päätöksistä tiedottaminen

Päätösten antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätösten antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätösten aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Heinolan kaupungin verkkosivuilla.

Päätöksiä koskeva ilmoitus julkaistaan Itä-Häme -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvos Ville Salonen ja ympäristöneuvos Riitta Ikäheimo sekä esitellyt ympäristöylitarkastaja Merilin Vartia.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 4.6.2021.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - o asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).

- o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>